

The background of the entire image is a repeating pattern of hammers, rendered in a light tan or beige color. The hammers are arranged in a grid-like fashion, with each hammer slightly offset from the others, creating a textured, wallpaper-like effect.

HANDBOEK

**HET
ZAL
WERKEN!**

Voorwoord	9
Doe het zelf	10
Hoe hebben wij het gedaan?	14
Kluswijzers	22
Wandbeugels	24
Douchezitjes	26
Verhoogd toilet	28
Toiletverhogers & toiletsteunen	30
Kranen	32
Trapleuningen	34
Op- & afstapjes	36
Drempelhulpen & opritjes	38
Hellingbanen	40
Stallen scootmobiel	42
Rollator-APK	44
Een niet-oplossing die we toch willen delen	48
Andere oplossingen	50
‘Het Zal Werken!’ in aantallen	52
Wmo quickscan	56
Colofon	59

Uitvindersbrigade 'Het Zal Werken!', of kortweg 'Het Zal Werken!', is al een aantal jaren actief in Rotterdam. Wij zijn een klussendienst van vrijwilligers die ouderen of mensen met een (lichamelijke) beperking helpen in hun zelfredzaamheid. Dat zal niet iedereen opgevallen zijn, zeker niet wanneer je niet tot de doelgroep behoort of daar niet – privé of professioneel – direct mee te maken hebt. Maar ook lang niet alle mensen in Rotterdam die wél tot de doelgroep behoren weten van ons bestaan af, laat staan daarbuiten.

Toch hebben we een mooi verhaal te vertellen en willen we graag onze ervaringen delen. Misschien inspireert ons verhaal andere mensen om zelf iets te ondernemen. Of geeft het beleidsmakers en bestuurders aanleiding om nog eens goed te kijken naar hoe je als gemeente of instelling met langer zelfstandig wonen om wilt gaan.

Langer zelfstandig wonen is op zich geen verkeerde gedachte, maar wat moet je doen als je door een lichamelijke of geestelijke aandoening iets niet meer kan en er een aanpassing in je huis nodig is? Vroeger klopte je dan bij de gemeente aan en kreeg je meestal wel de hulp die je nodig had. Dat gaat nu niet meer zo vanzelfsprekend. Want de samenleving is nu zo ingericht dat mensen langer zelfredzaam moeten zijn, en dit soort hulpvragen zelf op moeten lossen. Of dat je iemand in de omgeving moeten vragen om de klus te doen. Dat klinkt mooi, maar in de praktijk werkt dit lang niet altijd. Wij hebben gemerkt dat veel vragen blijven liggen, er een hoop gedoe ontstaat en ze uiteindelijk niet worden opgelost. Met dat in ons achterhoofd zijn we met 'Het Zal Werken!' aan de slag gegaan. Voor ons een logische stap. We zijn een uitvindersbrigade en dan ga je altijd op zoek naar: 'dat kan beter'.

Kortom, dit handboek beschrijft onze tips en ervaringen. Het is zeker geen boek met succesverhalen, want je zult al snel lezen dat we met vallen en opstaan aan de slag zijn gegaan. Het is wél een eerlijk boek. Met verhalen over onze eigen ontwikkelingen, over zelf doen. En dan hebben we het niet alleen over zelf klussen doen, maar vooral ook over: hoe begin je zelf een klussendienst waarmee je mensen kunt helpen?

Wij hopen dat je van onze ervaringen kunt leren. Natuurlijk, de ontstaansgeschiedenis van vergelijkbare initiatieven is op andere plekken vast heel anders, evenals de vorm en inhoud. Maar wellicht heb je iets aan ons verhaal, kun je er stappen uit overnemen – of vooral niet – als je van plan bent zelf zo'n dienst op te zetten.

Nog een laatste tip: zorg dat je de tijd hebt om iets op te zetten. Maar begin vooral klein en concreet. Eén stap per keer. En waar wij dan trots op zijn: bij ons leverde elke stap resultaat op, want met elke klus hebben wij iemand kunnen helpen. 'Het Zal Werken!'!

Dennis Lohuis

A photograph of a bedroom. In the foreground, a dark wooden table is partially visible with a clear plastic toolbox on it. In the background, a bed with a white sheet and a floral patterned pillow is visible. The text 'DOE HET ZELF' is overlaid in large, bold, red letters.

DOE HET ZELF

Mensen blijven steeds langer zelfstandig in hun eigen huis wonen. Dat is niet alleen beleid, de bewoners willen het zelf vaak ook. En we worden met z'n allen ook nog eens ouder. Dat is natuurlijk mooi, maar wat als je door lichamelijke of geestelijke aandoeningen iets niet meer kan en er een aanpassing in huis nodig is? En je dit niet geregeld krijgt via de gemeente, woningcorporatie of je eigen netwerk? Dat mensen anders tussen wal en schip vallen is de reden waarom Uitvindersbrigade 'Het Zal Werken!' Rotterdammers wil helpen met kleine woningaanpassingen.

WAT HEB JE NODIG?

ORGANISATIE

Een lichte organisatie. Dat betekent dat je alleen werkt met wat je nodig hebt en pas iets optuigt op het moment dat je het nodig hebt. Daardoor houd je de kosten laag en ben je flexibel.

COÖRDINATOR

Voor de afstemming met vrijwilligers, bewoners, corporaties en gemeente (in ons geval is deze rol over twee personen verdeeld).

VRIJWILLIGERS

- › Circa 5-15 personen.
- › Gaan zelfstandig of in duo's op pad.
- › Zijn niet alleen handig, maar ook sociaalvaardig en te vertrouwen (vanwege contact met soms kwetsbare of eigenwijze mensen).
- › Doen het omdat ze het zinvol en leuk vinden (niet verplicht/in opdracht).

GEREEDSCHAP

Meestal kun je uit de voeten met het gangbare handgereedschap. Je hebt een hamerboor nodig voor het boren in beton en in sommige gevallen een slijptol (zie ook de kluswijzers).

WERKPLAATS/OPSLAG

WERKPLAATS

Een eigen werkplaats of kantoor is geen noodzaak: de vrijwilligers werken vanuit huis met hun eigen gereedschap en de meeste klussen worden op locatie uitgevoerd. In ons geval kunnen wij indien nodig – bijvoorbeeld wanneer een klus moet worden voorbereid – terecht in een van de vele buurtwerkplaatsen in de stad. Een eigen kantoor of werkplaats heeft soms ook een functie als ontmoetingsplek voor de vrijwilligers.

OPSLAG

Dit kun je nodig hebben indien je hulpmiddelen gaat hergebruiken of 'grootschalig' gaat inkopen. Wij kunnen kosteloos over opslag beschikken via één van de corporaties.

WERKLIJST

Wij gebruiken een excel in dropbox met datum, naam, adres, telefoon, aard van de vraag, wie de eigenaar van de woning is, wie de klus uitvoert en de status. Ook houden wij er de kosten en inkomsten in bij en via wie de vraag is gekomen.

AUTO/AANHANGER/BUSJE

Eigen vervoer is onmisbaar voor gereedschap en materiaal.

AUTO

Vrijwilligers gebruiken hun eigen auto: je rekent een klein bedrag aan brandstof en parkeerkosten per klus.

AANHANGER/BUSJE

Deze heb je nodig voor het vervoer van bijvoorbeeld hellingbanen. Wij kunnen een aanhanger lenen van een woningcorporatie, of een busje van iemand uit ons netwerk.

COMMUNICATIE

TELEFOON

Privé-telefoons voor interne communicatie (whatsapp) en het maken van afspraken. Een whatsapp-groep (of besloten Facebook-groep) kan het wij-gevoel versterken, maar heeft in ons geval niet echt gewerkt.

WEBSITE/FACEBOOK

Een website en Facebook om te laten zien wat je doet en hoe je het doet. De website beschikt ook over een contactformulier voor het indienen van een aanvraag.

E-MAILADRES

Hierop komen de aanvragen voor aanpassingen binnen. Hoewel lang niet iedereen uit de doelgroep kan mailen, kozen wij toch voor e-mail, omdat de aanvragen zo makkelijk terug te vinden zijn. Daarnaast kunnen we als vrijwilligers niet continu telefonisch beschikbaar zijn voor vragen.

AFSPRAAKKAARTJES

Niet per se nodig, maar handig als registratie (met handtekening van bewoners) en als visitekaartjes

CONTACTEN/AFSPRAKEN

WONINGCORPORATIES EN GEMEENTE

Wij hebben afspraken gemaakt met corporaties en met de gemeente/Wmo-adviseurs over het doorspelen van aanvragen, afstemming over de uitvoering en de kosten.

ERGOTHERAPEUTEN EN WIJKVERPLEEGKUNDIGEN

Veel aanvragen komen via zorgverleners binnen die bij mensen met een mogelijke hulpvraag over de vloer komen.

AANDACHT

Wij beschikken over flyers, maar maken daar niet veel gebruik van. Aandacht in media helpt ons meer, zodat mensen (corporaties, gemeente, bewoners met een hulpvraag, wijkverpleegkundigen, ergotherapeuten, mogelijke vrijwilligers) weten dat we bestaan.

RECHTSVORM EN FINANCIËN

POTJE MET GELD

- › Bewoners betalen zelf de kosten, je schiet alleen vóór.
- › Aanvullend voor aanpassingen wanneer mensen deze zelf niet kunnen betalen.
- › Voor materiaalkosten die moeilijk zijn door te berekenen aan bewoners (bijvoorbeeld wanneer een aanvraag komt te vervallen).
- › Voor onkosten van vrijwilligers.
- › Voor vrijwilligersvergoedingen en/of coördinatie.

RECHTSVORM ET CETERA

- › Rechtsvorm en bankrekening zijn in ieder geval nodig wanneer sprake is van subsidies en dergelijke.
- › Verzekeringen (voor schade door vrijwilligers en letsel aan vrijwilligers).
- › Vrijwilligers moeten zelf ook beschikken over een WA-verzekering en soms is een VOG (Verklaring Omtrent Gedrag) aan te raden of zelfs verplicht.

**HOE
HEBBEN
WIJ
HET
GEDAAN?**

**HET
ZAL
WERKEN!**
zorgt voor
oplossingen op maat

VOOR 'MET ZAL WERKEN'
NAAM:
TELEFOON:
ADRES:
VERVOLGENDE

DA NUM / TOE

ALTERNATIEVE WERKEN

Allereerst: Uitvindersbrigade 'Het Zal Werken!' is niet op papier ontstaan. En er bestaat ook geen vastomlijnd plan. Maar ook mét plan zou onze klussendienst er anders uitzien dan bedacht. Want sommige zaken die ons vooraf zinvol leken, zijn niet van de grond gekomen of er kwamen weer andere, onvoorziene dingen op ons pad.

'Het Zal Werken!' zijn de woorden van Helmuth Tjemmes op de vraag wat hij gaat doen als het hem niet lukt binnen drie maanden de ultieme steunkousaantrekker te bedenken. Op dat moment zijn wij samen betrokken bij een project voor Museum Rotterdam. In dit project worden oplossingen die mantelzorgers voor hun eigen situatie bedachten, verder ontwikkeld met als doel ze beschikbaar te stellen voor andere Rotterdammers. Ons plan is een steunkousaantrekker maken waarmee een vrouw van 93 zelf haar steunkousen aan kan doen. Dat idee blijkt nog niet zo eenvoudig uit te voeren en gaandeweg doemt de vraag op wat Helmuth doet als het ons binnen de gestelde tijd niet lukt. 'Ik ga gewoon door, het zal werken!'

Uitvindersbrigade 'Het Zal Werken!'

Die 'Het Zal Werken!'-mentaliteit lijkt ons ineens veel belangrijker om de wereld in te helpen dan de ultieme steunkousaantrekker. Voor het aantrekken van steunkousen bestaan overigens al andere oplossingen; een betere vraag is misschien waarom deze niet worden gebruikt. Gedurende ons project voor Museum Rotterdam komen we verschillende situaties tegen waarin mensen door hun leeftijd of beperking niet meer alles zelf kunnen. Denk aan boodschappen doen, klusjes, die steunkous uittrekken... Bestaande hulpmiddelen lijken daarvoor geen uitkomst te bieden. En zo besluiten wij onder de naam Uitvindersbrigade 'Het Zal Werken!' te gaan zoeken naar oplossingen voor de problemen waar ouderen of mensen met een beperking tegenaan lopen. En waar bestaande hulpmiddelen niet werken.

Dan moet je eerst de problemen kennen. Dus houden we eerst uitvindersprekuren in enkele Rotterdamse verzorgingshuizen. Tijdens die

spreekuren mogen bewoners langskomen met praktische vragen, of met kleine problemen die grote invloed hebben op bijvoorbeeld de dagindeling of mobiliteit. Zo is er een mevrouw met polsbeschermers, harde kunststof schalen waarmee ze niet meer op haar scootmobiel durft te rijden. Ze is bang dat de joystick van haar scootmobiel klem komt te zitten tussen haar hand en de polsbeschermer en dat ze alle kanten opgaat, behalve de goede. Daardoor komt ze minder vaak de deur uit en vraagt ze iemand anders de boodschappen te doen. Terwijl de oplossing heel simpel is: 'trek een handschoen aan als u met de scootmobiel gaat rijden, een simpele afwashandschoen is al voldoende.'

JE HOEFT NIETS NIEUWS UIT TE VINDEN, MAAR KUN JE EVEN NAAR M'N ROLLATOR KIJKEN?

Onze uitvindersprekuren lopen best goed, maar de bewoners hebben niet altijd door wat we ze kunnen bieden – 'wat moet ik nou met een uitvinder?' Ook zijn ze soms al gewend aan het ongemak.

Op een middag krijgen we hulp van vrijwilligers van uitvaartorganisatie Dela. Zij bedenken een eenvoudige oplossing voor een vrouw om haar rollator makkelijker over drempels te tillen. Namelijk een simpel stuk tuinslang als handgreep gemonteerd tussen het zitje en de rollatorframe. Wij organiseren vervolgens een spreekuur, waar we de rollators van iedereen die maar wil kosteloos voorzien van een dergelijke handgreep. Hier blijkt nauwelijks behoefte aan. Wél stiefelt een vrouw voorbij met de vraag of we even naar haar rollator willen kijken. De remmen doen het niet goed en moeten beter worden afgesteld. Wat blijkt? In het verzorgingshuis hebben veel meer bewoners last van rollators met kapotte of niet goed afgestelde

remmen. Ons eerste rollatorspreekuur is geboren.

In de daaropvolgende vijf jaar controleren we tijdens de rollatorspreekuren in verschillende verzorgingshuizen in totaal 497 rollators. Met 376 is wel iets aan de hand; de totale reparatiekosten bedragen zeker niet meer dan € 376,- voor remkabels, kogellagers, handvaten en knoppen (ofwel nog geen euro per rollator). Terwijl als iemand valt de directe behandelkosten gemiddeld ca. € 9.000,- zijn en 60% van de ouderen komt te overlijden binnen een jaar na een valincident. Niet dat we kunnen of willen claimen dat we voorkomen dat een oudere valt, maar wie weet dragen we bij aan het voorkomen van een val.

Doen jullie dat soort dingen ook?

In diezelfde periode komt via een wijkverpleegkundige die we eerder al spraken over het bestaan van 'Het Zal Werken!', de vraag of we een wandbeugel willen plaatsen bij een oudere meneer. Hij heeft moeite met in en uit bad stappen. De gemeente regelt dat soort zaken niet meer. De meneer heeft niemand in z'n omgeving die hem erbij kan helpen en de wijkverpleegkundige durft er zelf niet aan te beginnen. Omdat de meneer dichtbij woont, doen wij het maar, ook al vinden wij het eigenlijk geen vraag voor een uitvindersbrigade.

Kort daarna komt – via de juridische dienst van de gemeente Rotterdam – de vraag of we iets kunnen verzinnen voor een jonge vrouw die vanwege haar handicap een verhoogd aanrechtblok nodig heeft. De kwestie speelt al een half jaar tussen deze vrouw, de woningcorporatie en de gemeente. Het Wmo-loket wijst de aanvraag af, het daaropvolgende bezwaar wordt afgewezen en komt bij de juridische dienst terecht. De juridische dienst wil het bezwaarschrift ook afwijzen. De behandelend ambtenaar is zo slim op zoek te gaan naar alternatieven en stuit via het internet op 'Het Zal Werken!'. We lossen de klus vrij eenvoudig op door het aanrechtblok op hogere pootjes te zetten, een strip langs de tegels te vernieuwen en opnieuw af te kitten. Alles bij elkaar kost het € 135,-, wat de vrouw zelf kan én wil betalen. Achteraf gezien blijkt de hele aanvraagprocedure dus zinloos.

Ik ga hier alleen tussen zes plankjes de deur uit

Wat we hier tegenkomen is slechts het topje van de ijsberg. Er verandert veel in zorg en welzijn. Mensen blijven langer zelfstandig wonen. Niet alleen beleid is erop gericht, mensen willen zelf vaak zo lang mogelijk in hun eigen huis blijven wonen. Met z'n allen worden we ook nog eens ouder. Het lastige is wel dat intussen op bepaalde ondersteunende voorzieningen wordt bezuinigd. Datzelfde geldt voor kleine woningaanpassingen die mensen helpen in hun zelfstandigheid: deze worden minder vaak door de gemeente vergoed en woningcorporaties zijn er ook niet echt van. Ondertussen is er wel veel vraag naar deze ondersteunende voorzieningen, en gemeente en corporaties besteden er veel tijd – en daarmee geld – aan. Terwijl veel mensen uiteindelijk niet geholpen worden. Ook lijken sommige hulpvragen eigenlijk te klein om ingewikkeld over te gaan doen. 'Dat moet anders kunnen', denken wij.

SOMMIGE HULPVRAGEN ZIJN EIGENLIJK TE KLEIN OM INGEWIKKELD OVER TE GAAN DOEN.

Als de rest ook meedoet...

Met dit in ons achterhoofd zijn we met de Rotterdamse woningcorporaties gaan praten, die komen volgens ons sneller in beweging dan de gemeente. Van twee corporaties kennen wij een directeur, dat helpt natuurlijk ook. Zij geven aan mee te willen doen, mits we de andere grote corporaties ook zo ver krijgen. In de tussentijd gaan we gewoon door met de vragen/problemen die op ons pad kwamen. We beschikken over wat subsidiegeld om de materiaalkosten te betalen en tijd te besteden aan de ontwikkeling van plannen. Om mensen op de hoogte te brengen van ons bestaan, zoeken we contact met wijkverpleegkundigen, ergotherapeuten, huis-

meesters, et cetera. Professionals die bij mensen over de vloer komen, daar te maken krijgen met bepaalde hulpvragen en die van ons bestaan moeten weten.

In september 2015, na ongeveer een jaar lobbyen, starten we een pilotjaar met vier corporaties en viermaal € 5.000,- in ons Gedoe-Afkoop-Garantiefonds (G.A.G.-fonds). Het convenant 'Het Zal Werken!' bestaat in grote lijnen uit de volgende punten:

- › Corporaties mogen binnenkomende vragen aan HZW doorspelen voor kleine woningaanpassingen: hulpvragen die betrekking hebben op langer zelfstandig wonen en waarvan niet te verwachten valt dat ze op een andere manier worden opgelost.
- › Wij werken op vrijwillige basis en rekenen alleen materiaalkosten aan bewoners door (eventuele extra bijdragen zijn voor vrijwilligers).
- › Wij voeren geen regulier onderhoud uit (zoals schilderwerk of tuinonderhoud) en geen constructieve of specialistische ingrepen (zoals badkamers verbouwen of trapliften plaatsen).
- › Als tegenprestatie voor de tijd die wij de corporaties besparen, storten de corporaties een bijdrage in het G.A.G.-fonds van HZW. Hieruit betalen wij de materiaalkosten wanneer mensen daar vanwege hun financiële situatie zelf niet toe in staat zijn.
- › Wij beslissen zelf wanneer we het fonds aanspreken (om ingewikkelde procedures te voorkomen), en vernemen het graag wanneer een bewoner mogelijk niet in staat is de materiaalkosten te betalen.
- › En een hele belangrijke: wij nemen geen opdrachten aan, maar behandelen vragen. Oftewel: de corporaties kunnen ons niet verplichten om klussen uit te voeren, maar we doen ons best dat wat we kunnen op te lossen.

Wel twintig jaar voort

Aan het eind van het eerste pilotjaar zijn 165 vragen behandeld, tegen een totale kostprijs van € 3.610,- (een gemiddelde van € 20,17 per klus). Daarvan hebben bewoners zelf € 2.461,- betaald en komt € 1.149,- uit ons G.A.G.-fonds. In dit tempo kunnen we dus nog bijna twintig jaar voort

met de bijdrage van de corporaties. De afstemming – met bewoners, woningeigenaren (meestal de corporaties) en gemeente – kost echter veel tijd en de vraag is of de tijd die we in de afstemming stoppen nou wel vrijwilligerswerk is. Daarom spreken we met de corporaties en gemeente af dat we de afstemmingsuren eveneens uit de bijdrage mogen betalen. Van dit geld betalen we sinds de afloop van het 1e pilotjaar voor één dag in de week een coördinator.

WE NEMEN GEEN OPDRACHTEN AAN, MAAR BEHANDELEN VRAGEN.

Willen jullie koffie?

Meestal zijn mensen graag bereid te betalen voor de materiaalkosten, inclusief een kleine bijdrage voor brandstof- en parkeerkosten. Ze willen soms ook iets extra's geven: een kopje koffie, iets te eten of wat extra geld. We leggen dan uit dat dit niet nodig is, maar vaak willen mensen iets terug kunnen doen. Niet iedereen bij wie we over de vloer komen, is echter in staat de waarde van geld of ons werk in te schatten en als vrijwilliger beland je soms in rare situaties. Zo ontvangen we een keer van een vrouw tien euro en van haar man een fles whisky: 'dat moet je haar maar niet vertellen, ik krijg ieder jaar met kerst een fles van m'n vrouw, maar ik vind het helemaal niet lekker'. Belangrijk is dat je je vrijwilligers hierin volledig kunt vertrouwen.

Het vinden van voldoende goede vrijwilligers blijft overigens voortdurend een uitdaging. Niet iedere handige klusser is een geschikte vrijwilliger voor 'Het Zal Werken!'. Je moet kunnen improviseren en behoorlijk sociaal vaardig zijn. Bewoners hebben soms al een hoop narigheid achter de rug, of moeten lang wachten voordat er eindelijk iets gebeurt. Af en toe krijg je zware levensverhalen te horen die je 's avonds wel weer naast je neer moet

kunnen leggen. En eerlijk is eerlijk: oudere mensen zijn soms behoorlijk eigenwijs.

We zijn er altijd van uitgegaan dat in heel Rotterdam voldoende vrijwilligers te vinden zijn om de totale vraag naar kleine woningaanpassingen aan te kunnen. Het is alleen een grote uitdaging vrijwilligers bij elkaar te brengen en ze gelijk aan het werk te zetten. Het werkt demotiverend wanneer je je als vrijwilliger hebt aangemeld en je vervolgens geen klussen krijgt. Maar tot nog toe zijn we altijd goed in staat de klussen uit te voeren met het aantal beschikbare vrijwilligers, alhoewel enkele handjes extra altijd fijn zijn.

IN DE LOOP VAN DE TIJD ZIJN DE CORPORATIES HULPMIDDELEN VOOR ONS APART GAAN LEGGEN BIJ HET LEEGRUIMEN VAN WONINGEN.

De meeste klussers komen via-via op ons pad. Een oproep op het stedelijke vrijwilligersplatform levert niet veel op. Aandacht in een regionaal dagblad en via de lokale omroep ook niet, tegen onze verwachtingen in, alhoewel het belangrijk is je verhaal te delen. Een artikel in het huurdersmagazine van één van de woningcorporaties – bedoeld om huurders attent te maken op 'Het Zal Werken!' – levert juist wél weer twee vrijwilligers op.

Over het algemeen zijn jaarlijks circa tien vrijwilligers actief. Tot die tien behoren klussers die beschikbaar zijn wanneer er een vraag in hun buurt binnenkomt en klus voor klus afwerken. En klussers die zich meer struc-

tureel en door de hele stad willen inzetten, soms op vaste momenten in de week een aantal klussen achter elkaar. Hoewel je de meeste klussen in je eentje kan uitvoeren, blijkt samen klussen ook goed voor de teamspirit. Ondanks het contact met bewoners is het best solitair werken en sommige vrijwilligers zijn juist op zoek naar collega's.

Hierbij weer een nieuwe aanmelding

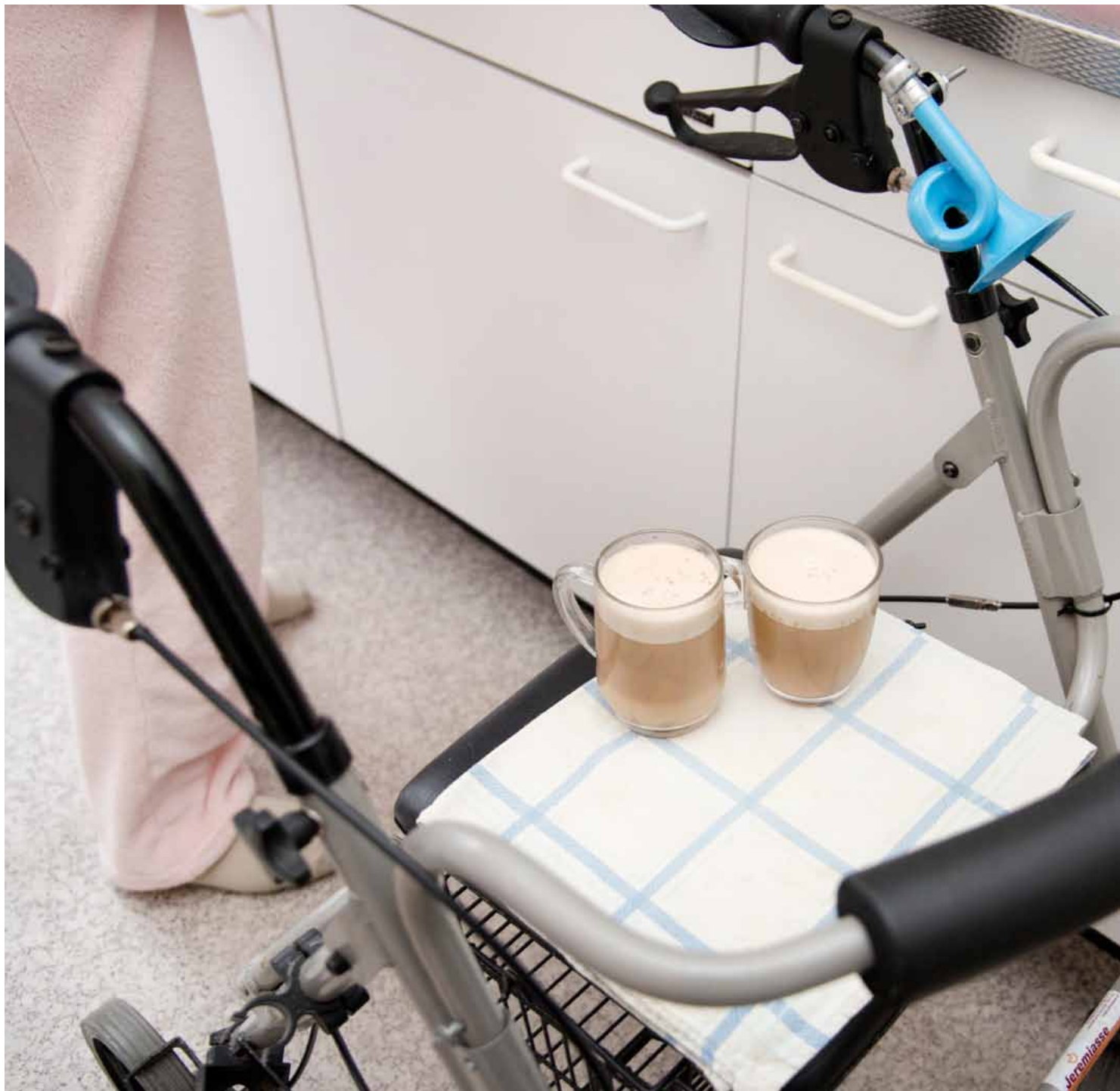
De vorm waarin we samenwerken verschilt per woningcorporatie. Bij de ene corporatie weten de medewerkers van het Klanten Contact Centrum van ons af, bij de andere popt 'Het Zal Werken!' op in het computersysteem zodra het een mogelijke HZW-vraag betreft en kennen we één contactpersoon die de vraag aan ons doorspeelt.

Door de samenwerking en het enthousiasme van de corporaties beschikken we nu ook over andere middelen: zo mogen we gratis gebruikmaken van een kleine opslag, en indien nodig van een werkplaats of aanhanger. In de loop van de tijd zijn de corporaties ook steeds meer hulpmiddelen voor ons apart gaan leggen bij het leegruimen van woningen.

Na het eerste pilotjaar is één van de corporaties afgehaakt: omdat ze – zoals ze zeggen – ons niet kunnen sponsoren en het alternatief concurrentievervalsing betekent. Tegelijkertijd is dit ook de corporatie waarmee de samenwerking het minst van de grond is gekomen. De andere corporatiedirecteuren hebben nog geprobeerd hun collega-corporatie over de streep te krijgen, maar vooralsnog zonder resultaat. Gevolg is dat de huurders van deze corporatie zelf toestemming moeten vragen voor de aanpassing en altijd zelf de materiaalkosten moeten betalen.

Goed dat je het vraagt, ik heb inderdaad nog wat staan

Op een gegeven moment zijn we bezig met het plaatsen van een hellingbaan in een groot woningcomplex. De buurvrouw komt naar buiten met de mededeling dat een paar deuren verderop nog een overbodige hellingbaan ligt. De meneer die hem destijds nodig had, is al anderhalf jaar geleden overleden. Deze informatie komt een beetje als mosterd na de maaltijd,

maar zorgt er wel voor dat we in het vervolg eerst contact opnemen met de complexbeheerder of huismeester, om te kijken of er niet ergens nog een hellingbaan is. Zo'n hellingbaan is groot, zwaar en best duur om te maken. En er zijn er in Rotterdam best veel hellingbanen die niet meer in gebruik zijn en waarvan niet meer te achterhalen valt wie de eigenaar is. Het is nog niet gelukt met de corporaties een inventarisatie maken van dit soort ongebruikte hellingbanen, maar we hebben wel goed contact met een aantal huismeesters die er enigszins zicht op hebben. Sindsdien hebben we geen nieuwe hellingbanen meer hoeven maken.

Gaandeweg worden we voor wandbeugels te afhankelijk van de voorraad bij verschillende thuiszorgwinkels. Inmiddels beschikken de meeste bouwmarkten over een redelijk assortiment hulpmiddelen, maar een paar jaar geleden is dit nog niet het geval. Dus schaffen we in het tweede jaar van het convenant een pallet met 150 beugels bij de leverancier aan, waar we bijna een jaar mee voort kunnen. Toiletverhogers (model 'Sophie') bestellen we inmiddels per vijf stuks, evenals doucherukjes wanneer deze ergens in de aanbieding zijn. Af en toe struinen we Marktplaats af voor tweedehands opklapbare douchezitjes en opklapbare wandbeugels, omdat deze nieuw prijzig zijn en er altijd wel vraag naar is.

Daar kun je het hele huis aan optillen

We kunnen inmiddels een boek schrijven met de bijzondere verhalen die we te horen krijgen en alles wat we tijdens het klussen meemaken. Het is overigens niet zo dat iedereen even blij is met onze hulp. Je hebt altijd klagers bij wie veel meer speelt en die jou – ondanks dat je vrijwillig komt helpen – medeverantwoordelijk houden voor hun problemen met gemeente of corporatie. Eén keer is een vrijwilliger beschuldigd van diefstal van een parkeerkaart. Ook heeft een ex van een dochter die niet meer welkom was, een vrijwilliger letterlijk iets naar het hoofd geslingerd. En er is het wonderlijke verhaal van een vrouw die aanvankelijk helemaal geen hulp wil, want: 'Ik woon hier al vijftig jaar en heb nooit iets gevraagd. Nu word ik geholpen door een vrijwilliger en daar moet ik nog blij mee zijn

ook?' Maar meestal zijn mensen dankbaar voor wat we doen, zeker wanneer ze horen dat dit op vrijwillige basis gebeurt. En gelukkig komen we veel Rotterdamse humor en zelfspot tegen, waarmee mensen hun situatie wat draaglijker proberen te maken.

Wmo-Quickscan

Terug naar het pilotjaar. Wat ons in dat jaar eveneens opvalt, is dat mensen last hebben van de lange wachttijd voordat ze van het Wmo-loket horen of een aanvraag al dan niet gehonoreerd wordt. Waarbij je soms met wat meer kennis van zaken eigenlijk al ziet aankomen dat de aanvraag niet wordt toegekend. Zo vallen in de gemeente Rotterdam verhoogde toiletputten in principe buiten Wmo-voorzieningen – uitzonderingen daargelaten – en zijn wandbeugels in toilet en douche ook iets wat je zelf zou moeten kunnen regelen.

Vanuit die gedachte is de Wmo-Quickscan ontstaan, in nauw overleg met een gemeentelijk stafmedewerker Wmo over de criteria. Dit is een stroomschema voor de Rotterdamse situatie en laat zien waar je je vraag voor een woningaanpassing het beste kunt stellen.

Bijkomend effect is dat we sindsdien korte lijnen hebben met de Wmo-adviseurs van de gemeente, met wie we nu ruggespraak kunnen houden en kunnen afstemmen wie wat doet. 'Het Zal Werken!' is gelijk ook beter bekend bij de gemeente en sindsdien draagt de gemeente op vergelijkbare wijze bij als de corporaties.

De kunst van het klein houden

Wij kunnen doen wat we doen door ons werk zo eenvoudig mogelijk te houden. Dat zie je terug in de manier waarop we klussen, door goed te kijken naar de vraag en daarvoor een goede oplossing te vinden. Maar ook in de manier waarop we ons organiseren. We tuigen alleen iets op indien het nodig is, beschikken niet over een eigen kantoor of werkplaats en hebben geen eigen telefoonnummer (wél een website en e-mailadres). Dat scheelt in de kosten en als we écht iets nodig hebben, weten we het vaak snel te regelen. Omdat we geen algemeen telefoonnummer hebben,

kunnen vragen voor woningaanpassingen alleen via de mail of op onze website worden ingediend. Voor een deel van onze doelgroep is dit misschien lastig, maar we gaan ervanuit dat de vraag dan wel bij ons terecht komt via tussenpersonen als ergotherapeuten, woningcorporaties en Wmo-adviseurs. Geen algemeen telefoonnummer hebben is namelijk ook een bewuste keuze. Een van de grote voordelen van het online doorgeven van een hulpvraag, is dat de vragen automatisch geregistreerd worden. En, om eerlijk te zijn, mensen grijpen normaal best makkelijk naar de telefoon, ook op onmogelijke momenten en dan zouden wij ons toch verplicht voelen direct te reageren. Wij zijn nu eenmaal vrijwilligers en dus niet de hele week beschikbaar voor vragen.

DEZE 'MISSER' HEEFT ONS LATEN INZIEN DAT 'VOLDOENING' ONDERDEEL IS VAN ONS VERDIENMODEL. WE DOEN DIT WERK, OMDAT WE HET LEUK VINDEN.

Ook onze administratie proberen we eenvoudig te houden. Materiaal-kosten worden in ons geval zoveel mogelijk privé voorgeschoten door vrijwilligers, die zelf afrekenen met de bewoners. In sommige gevallen ontvangt een vrijwilliger eerst een voorschot, zodat hij/zij materiaal kan kopen en het geld vervolgens kan terugvragen aan de bewoner. Alleen de kosten die we niet met bewoners kunnen verrekenen, komen in de boekhouding terecht.

Het moet wel leuk blijven

Op een gegeven moment wil één van de corporaties – met de beste bedoelingen overigens – aandacht besteden aan ons initiatief in het huurdersmagazine. Een goed artikel, alleen ziet de corporatie twee zaken over het hoofd. In het artikel wordt namelijk gesproken van een service van de corporatie zelf, zonder expliciet te maken dat er een zelfstandige vrijwilligersorganisatie in het spel is. En het voorbeeld dat in het artikel wordt genoemd, gaat over een man die voor maar € 25,- een verhoogde pot krijgt. Het gevolg is dat we overspoeld worden met aanvragen voor verhoogde potten, én mensen denken ook nog eens dat de corporatie het allemaal wel regelt. Deze 'misser' heeft ons laten inzien dat 'voldoening' onderdeel is van ons verdienmodel. We doen dit werk, omdat we het leuk vinden. Niet omdat we eraan willen verdienen. Als we alleen maar een goedkope oplossing zijn, halen we er geen voldoening meer uit.

Slot

Natuurlijk hebben nog steeds veel mensen in Rotterdam nog nooit van 'Het Zal Werken!' gehoord. Maar we gaan inmiddels een tijdje mee en zijn aardig in staat als vrijwilligersorganisatie een gat op te vullen in de stedelijke voorzieningen. We moeten daarbij wel oppassen dat we niet te veel 'van het systeem' worden of institutionaliseren. Het is belangrijk onze eigenheid als vrijwilligersorganisatie te bewaken. Daardoor zijn we in staat de klussen te doen die de samenleving kennelijk te duur vindt in de reguliere uitvoering.

Mochten de gemeente en/of woningcorporaties zelf dit soort klussen gaan oppakken, dan zijn wij de eerste om onszelf weer op te heffen. We hebben geen organisatiebelang en kunnen vast andere goede dingen bedenken waarvoor wij ons vrijwillig kunnen inzetten. Alhoewel er waarschijnlijk altijd wel problemen blijven bestaan die niet met bestaande hulpmiddelen zijn op te lossen. En wanneer iemand nog een goede oplossing heeft voor een steunkousaantrekker waarmee een vrouw van 93 zelf haar steunkousen aan kan doen, dan houden we ons aanbevolen...

KLUS WIJZERS

Welke klussen kun
je verwachten

Deze kluswijzers zijn bedoeld als hulpmiddel en niet als voorschrift, want elke situatie is anders en kan om een andere oplossing vragen. Aan de basis liggen onze eigen ervaringen, de kluswijzers zijn geen garantie voor goed of veilig resultaat. Gezond verstand is bij elke klus cruciaal en bij twijfel: vraag iemand anders mee te denken. Controleer altijd of iets deugdelijk is bevestigd en of degene voor wie je de klus doet weet hoe hij/zij ermee om moet gaan. Oplossingen zijn niet altijd logisch of te beredeneren: mensen hebben soms het gevoel van een douchestoel af te glijden, houden soms (terecht) vast aan een eigen oplossing of vinden het soms belangrijker dat iets goed schoon te maken is dan hun eigen veiligheid. Zorg dat je toestemming van de huiseigenaar krijgt, om te voorkomen dat de bewoner bij het verlaten van de huurwoning voor allerlei onverwachte reparatiekosten komt te staan. Op internet vind je allerlei handleidingen voor reguliere klussen. Hieronder volgen specifieke tips en aanwijzingen voor aanpassingen in het kader van langer zelfstandig wonen.

WANDBEUGELS
DOUCHEZITJES
VERHOOGD TOILET
TOILETVERHOOGERS & TOILETSTEUNEN
KRANEN
TRAPLEUNINGEN
OP- & AFSSTAPJES
DREMPELHULPEN EN OPRITJES
HELLINGBANEN
STALLEN SCOOTMOBIEL
ROLLATOR-APK
EEN NIET-OPLOSSING...
..DIE WE TOCH WILLEN DELEN
ANDERE OPLOSSINGEN

WANDBEUGELS

WANNEER

Als mensen moeite hebben met opstaan van toilet of douchestoel, houvast nodig hebben tijdens het douchen of wanneer er bij voor- of achterdeur een behoorlijke afstap is.

Bij gipswanden: alleen beugels plaatsen indien de wanden betegeld zijn en er houten of metalen regels in de buurt zitten.

SANITAIRE RUIMTES

Kunststof beugels, verkrijgbaar van 30cm tot 90cm. Verchroomde of RVS beugels zijn natuurlijk ook mogelijk.

GEREEDSCHAP

- › stift
- › leidingzoeker
- › hamer
- › kraspen
- › boormachine (accuboer)
- › hamerboor (en dan met haspel)
- › tegelboor
- › steenboor

MATERIAAL

Wandbeugels zijn te koop in verschillende maten (vaak is een kunststof beugel van 30 cm een goede oplossing). Neem ook altijd hollewandpluggen voor holle wanden, en alligatorpluggenvoor zachte wanden mee.

DEUR (BUITEN)

Gebruik alleen metalen beugels met een aangelaste flens. Grepen met een pin en een schroef kunnen afbreken.

SMAL KOZIJN

Bij een smal kozijn is een kistgreep mogelijk een oplossing.

TIJDELIJKE SITUATIES

Gebruik wandbeugels met zuignappen alleen in tijdelijke situaties zoals op vakantie - omdat deze in de praktijk niet altijd goed blijven vastzitten en beugels juist daarvoor zijn bedoeld.

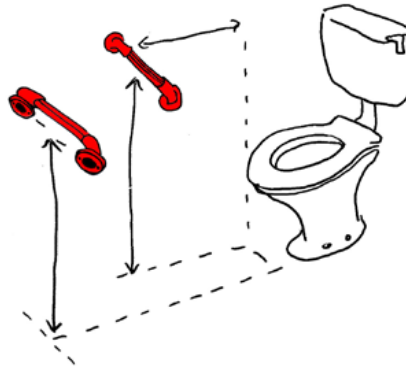

PLAATSSEN

- › Indien mogelijk laten proeftesten door bewoner.
- › Controleer ook altijd kracht in armen links of rechts.
- › Aftekenen en controleren op leidingen (in gewapend beton kan dit lastig zijn). Bij twijfel: kijk niet alleen naar waar je wilt boren, maar probeer te achterhalen waar de leidingen wél lopen.
- › Bij tegels: tik de tegel licht in om de boor goed te kunnen plaatsen. Een speciale tegelboor is handig.
- › Let op dat pluggen niet uitsteken.
- › Test de geplaatste beugel altijd door er flinke kracht op uit te oefenen en als het niet teveel gevraagd is, ook de bewoner laten uitproberen.
- › Schoonmaken (een bewoner krijgt soms maar eenmaal per week schoonmaakhulp).

WAAR VERKRIJGBAAR

In bouwmarkten en thuiszorgwinkels.

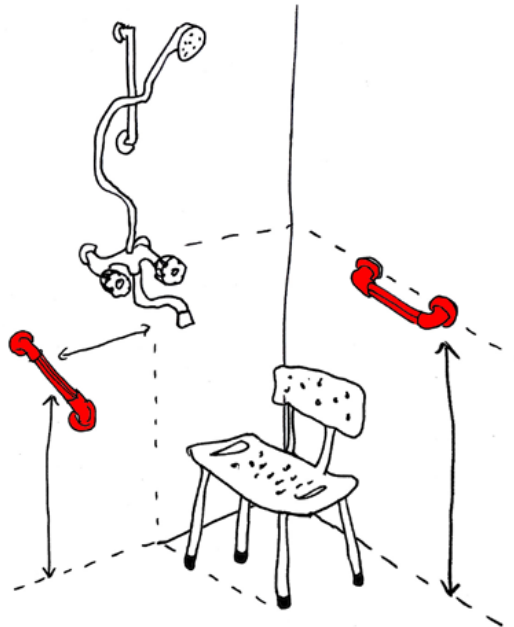
TOILET

ZIJMUUR

Diagonaal ca. 35 cm vóór toilet en het hart op ca. 90-100 cm hoogte (halverwege schouder en heup).

MUUR TEGENOVER

Horizontaal ca. 90-100 cm hoog.

DOUCHE

HOUVAST BIJ STAAN

Horizontaal, circa 100-110 cm hoog (ongeveer kraanhoogte/ellebooghoogte).

OPSTAAN VAN DOUCHESTOEL

(zie toilet).

DOUCHEZITJES

OPKLAPBAAR DOUCHEZITJE

WANNEER

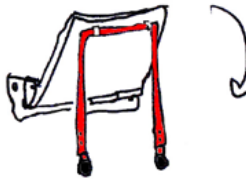
Alleen bij goede dragende muren. Niet gebruiken bij holle of zachte wanden. Er bestaan zitjes met uitklappootjes.

PLAATSEN

- › Hoogte opklapbaar zitje: vergelijk met zithoogte van stoel of (verhoogd) toilet waarvan het makkelijk opstaan is.
- › Controleren op leidingen.
- › Bij tegels: tik de tegel licht in om de boor goed te kunnen plaatsen. Een speciale tegelboor is handig.
- › Pluggen niet laten uitsteken.
- › Zitje vastschroeven en goed testen en druk uitoefenen. Als het niet teveel gevraagd is bewoner ook laten testen.
- › Schoonmaken (een bewoner krijgt soms maar eenmaal per week schoonmaakhulp).

DOUCHEZITJE MET POOTJES

MATERIAAL

Opklapbare toiletsteunen of douchezitjes kunnen nieuw best prijzig zijn, maar zijn ook tweedehands redelijk verkrijgbaar. Keilbouten of houtdraadbouten (minimaal M6 x 50) en bijbehorende pluggen.

GEREEDSCHAP

- › hamer
- › rolmaat
- › stift
- › kraspen
- › leidingzoeker
- › accuboer
- › klop/hamerboor
- › haspel
- › tegelboor
- › steenboor

'LOSSE' DOUCHESTOEL

WANNEER

Bij zachte of holle muren, of in tijdelijke situaties kan een losse douchestoel of -kruk, al dan niet op wieltjes, een betere oplossing zijn.

DOUCHESTOEL

DOUCHEKUKJE

WAAR VERKRIJGBAAR

Bouwmarkt en thuiszorgwinkel.
Op Marktplaats worden soms tweedehands douchezitjes aangeboden.

VERHOOGD TOILET

WANNEER

Een verhoogd toilet helpt wanneer mensen moeite hebben met opstaan van het toilet en een wandbeugel geen oplossing biedt. Een vaste toiletverhoger is in dat geval ook een goed alternatief (zie toiletverhogers en toiletsteunen), maar soms hebben mensen voorkeur voor een verhoogd toilet. Het is dan kiezen tussen twee kwaden: voor de stoelgang is het beter een toilet niet te verhogen, want mensen moeten eigenlijk hun voeten plat op de grond kunnen zetten.

In sommige gemeenten vallen verhoogde toiletten niet onder de voorzieningen waar mensen vanuit de Wmo recht op hebben. Het is namelijk een zogenaamde voorliggende voorziening. De voorziening is in de reguliere handel verkrijgbaar en als je ouder wordt zou je moeten zien aankomen dat je er eentje nodig hebt. Uitzondering op de regel is wanneer iemand bijvoorbeeld op jongere leeftijd een beperking krijgt en daardoor een verhoogd toilet nodig heeft.

GEREEDSCHAP

- › schroevendraaiers: groot plat en groot kruiskop, schroevendraaiers waar ook een bahco of steeksleutel op gezet kan worden om extra kracht uit te oefenen zijn aan te bevelen
- › accuboer
- › klop/hamerboor (en haspel)
- › ijzerzaagje
- › kitspuit en sanitairkit (wit of transparant is vaak het beste)
- › verder zijn een bahco, waterpomp tang, hamer, kraspen en een stanleymes handig

MATERIAAL

Verhoogde pot (PK of AO), verschillende afvoermoffen (ook asymmetrisch), aanvoermof (let op: bij hooghangende reservoirs is de diameter kleiner; hiervoor bestaan specifieke moffen), valpijp (voor de zekerheid), potschroeven met bijbehorende pluggen, en dopjes. Afdopsets voor het riool zijn tijdens het werken best fijn, meestal werkt een plastic zak ook prima en emmer en dweil vragen we meestal van de bewoner zelf. Net als een kopje zeepsop om de kit af te smeren (is ook iets waar mensen graag aan kunnen/willen bijdragen).

muurafvoer (PK)

onderafvoer (OA)

model 'olifant'

MODEL POT: PK, OA OF MODEL OLIFANT

Controleer of de huidige pot een muurafvoer (PK) of onderafvoer (OA) heeft. Er bestaat ook een zeldzame tussenvariant: een toilet met een achterafvoer die toch naar de vloer buigt. Als vervanging daarvoor plaats je een toilet met een muurafvoer en een flexibele afvoerbuis, maar dat is alleen mogelijk indien er voldoende ruimte is. De pot komt daarbij namelijk een stuk naar voren en je wilt niet met je hoofd en knieën tegen de deur of muur komen. En omdat de pot verder van de stortbak komt te staan, is in deze situaties ook altijd een nieuwe valpijp nodig.

PLAATSEN

Doe eerst een vooropname: heeft de pot een muurafvoer (PK) of vloerafvoer (OA) en hangt de stortbak voldoende hoog? Stem de kosten en uitvoering af en vraag toestemming aan de woningeigenaar. Een standaard verhoogde pot (+6 cm) is meestal voldoende, potten tot +10 cm zijn ook verkrijgbaar, maar een stuk duurder.

- › Oude pot verwijderen: water hoeft je niet af te sluiten. Eventueel kun je de toevoer van de stortbak wel afsluiten, maar soms is het kraantje zo lang niet gebruikt dat afsluiten alleen maar problemen oplevert (daarna nog wel even doortrekken).
- › Potschroeven losdraaien (niet hergebruiken tenzij duidelijk nog goed).
- › Doe een zak om de afvoer (of passende dop).
- › Giet het resterende water uit de oude pot.
- › Nieuwe pot testplaatsen: passen van de aan-en afvoer met nieuwe moffen, aftekenen van de nieuwe boorgaten.
- › Gaten boren (meestal klopp- of hamerboor nodig, en dus ook haspel/verlengsnoer).
- › Valpijp inkorten met ijzerzaagje (of stortbak hoger plaatsen wanneer de spoelkracht enorm dreigt af te nemen. Het lastige is dat je dit vaak pas achteraf kunt constateren, maar meestal is 15-20 cm hoogteverschil voldoende. Zo niet, dan de stortbak hoger plaatsen: de kraan naast stortbak dichtdraaien, de stortbak afkoppelen (losdraaien), de ophanging losschroeven, nieuwe gaten boren en opnieuw bevestigen. Vaak heeft de stortbak een vast aanvoerpunt en wellicht helpt een flexibele slang (let op de juiste maat van de koppelingen).

- › Pot plaatsen, schroeven plaatsen maar nog niet aandraaien, valpijp plaatsen, dan pas pot vastschroeven, valpijp bovenzijde aandraaien en onderzijde mof controleren. Let op: messing potschroeven zijn behoorlijk zacht, als de schroeven een zeskantige kop hebben, werkt het beter deze met een dopsleutel aan te draaien.
- › Doortrekken en controleren of alle aansluitingen waterdicht zijn: aanvoer (valpijp boven en onder) en afvoer.
- › De voet pot rondom afkitten en met vinger (in zeepsop gedoopt) afsmeren.

UITZONDERINGEN

Er zijn situaties waarin vaste toiletverhogers of verhoogde toiletten geen uitkomst bieden. Zo kwamen wij een pot tegen met een vloerafvoer aan de voorzijde. En blijkbaar zijn verhoogde toiletten die dat ook hebben, zeldzaam en duur. In plaats van een verhoogd toilet te plaatsen, hebben wij er toen voor gekozen de pot verhoogd te plaatsen op een blok van 7,5 cm dik. Wel moesten we de afvoer ook een stukje verlengen en alles goed afkitten.

TOILETVERHOOGERS & TOILETSTEUNEN

WANNEER

Toiletverhogers helpen mensen die moeite hebben met opstaan van het toilet en voor wie een wandbeugel geen oplossing is. In sommige gevallen is een toiletverhoger een betere oplossing dan een verhoogd toilet, zeker in tijdelijke situaties. Tenzij iemand een uitgesproken voorkeur heeft voor een verhoogd toilet (zie kluswijzer 'verhoogd toilet'). Vaak is een toiletverhoger een goedkoper alternatief. Bovendien heb je geen toestemming van de eigenaar nodig en zijn toiletverhogers eenvoudiger te plaatsen (maar dat mag eigenlijk niet de doorslag geven).

LET OP!

Voor toiletverhogers geldt hetzelfde als voor verhoogde potten: voor de stoelgang is het beter dat iemand met de voeten plat op de grond kan. Dus wanneer je het probleem ook goed met een wandbeugel kan oplossen, heeft dat de voorkeur.

GEREEDSCHAP

Meestal kun je toiletverhogers zonder gereedschap bevestigen, maar voor vaste toiletverhogers heb je soms schroevendraaiers, steeksleutels en/of een bahco nodig.

'LOSSE' TOILETVERHOGER

WANNEER

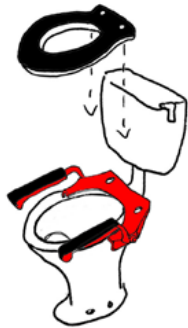
Gebruik alleen een 'losse' toiletverhoger in tijdelijke situaties: deze klemmen om de rand van de pot, maar zijn niet de beste oplossing wanneer iemand juist veel steun nodig heeft. Daarbij komt dat mensen bij het schoonmaken niet altijd weten hoe ze een losse toiletverhoger deugdelijk terug moeten plaatsen, met alle mogelijke risico's van dien.

'VASTE' TOILETVERHOGER

WANNEER

In gevallen waarin een verhoogde pot niet gewenst of mogelijk is, kan een zogenaamd 'Sophietje' een alternatief zijn. Dat is een toiletverhoger die aan de pot wordt bevestigd op de plek waar normaal gesproken de toiletbril is. De meeste verhogers beschikken ook over opklapbare armsteunen, wat het opstaan nog eens vereenvoudigt. Een vaak voorkomende klacht is dat de pot lastig is schoon te maken (de verhoger is wel grotendeels opklapbaar).

OPKLAPBARE TOILETSTEUNEN

WANNEER

In gevallen waarin de pot niet hoger hoeft, maar mensen wel extra steun nodig hebben bij het opstaan, en wandbeugels of opklapbare toiletsteunen niet handig of mogelijk zijn, kun je nog kiezen voor armsteunen die je aan de pot bevestigt.

OVERZETTOILET

WANNEER

In tijdelijke situaties, bijvoorbeeld na revalidatie, biedt een overzettoilet uitkomst. Dit is een stoel met armsteunen en een 'gat' in het zitvlak, die je over het toilet kunt zetten. Het is handig er eentje op voorraad te hebben om snel te kunnen handelen.

TOILETSTEUNREK

WANNEER

Indien mensen steun nodig hebben bij het opstaan en er geen stevige muren zijn voor beugels of opklapbare toiletsteunen, dan wil een toiletsteunrek nog wel eens uitkomst bieden. Dit is een frame met armsteunen om het toilet heen. Er bestaan versies die aan de achterzijde aan de pot bevestigd worden (daar waar de wc-bril vast zit) en versies die met vier poten op de grond staan.

OPKLAPBARE TOILETBEUGEL

WANNEER

Indien iemand steun nodig heeft bij het opstaan van het toilet en er geen (stevige) zijmuur is. Gebruik alleen opklapbare toiletbeugels bij goed dragende muren, niet bij holle wanden of brokkelige muren. Test een geplaatste beugel door flink druk uit te oefenen. Er bestaan opklapbare steunen met uitklappootjes; soms zijn deze steunen ook los verkrijgbaar.

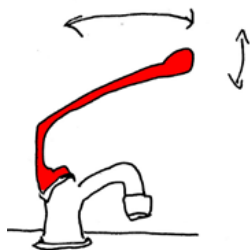
WAAR VERKRIJGBAAR

Op Marktplaats, bij de thuiszorgwinkel of bij online leveranciers.

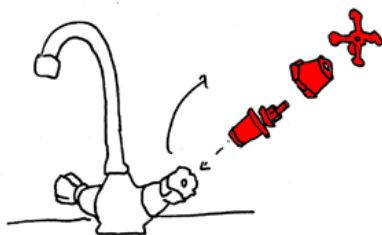
KRANEN

WANNEER

Als mensen door gebrek aan kracht in hun handen niet in staat zijn kranen open en dicht te draaien biedt een éénhendelmengkraan of een thermostaatkraan een mogelijke oplossing.

Voor keuken- en wastafelkranen bestaan varianten met een zogenaamde artshendel die je zelfs met je elleboog kan bedienen. Voor douche-kranen geldt dat thermostaatkranen als voordeel hebben dat je de temperatuur vooraf kan instellen en iemand zich minder snel brandt aan heet water.

Soms is een probleem ook op te lossen door de kraan-knoppen te smeren of het binnenwerk en/of de knoppen te vervangen (door knoppen die meer grip bieden).

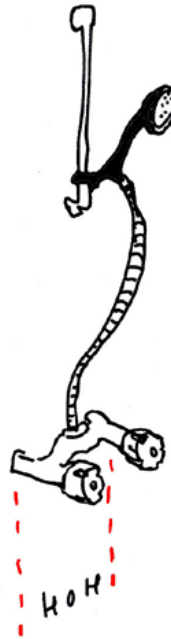
WAAR OP LETTEN

Er zijn veel verschillende kranen in de markt, elk met een eigen manier van (de)monteren. Daarom beperken we ons hier tot enkele algemene aandachtspunten.

Allereerst: met name bij keuken- en wastafelkranen zorgt de demontage van de oude kraan nogal eens voor onverwachte problemen. Begin er alleen aan als je weet dat je de klus ook kunt klaren, of zet alleen stappen die je ook weer ongedaan kunt maken. Met name de manier waarop de oude kraan op het keukenblad of de wastafel is gemonteerd, valt soms lastig te achterhalen. In dat geval is de kraan lastig te demonteren. Er bestaan varianten waarbij je de kraanuitloop eerst moet demonteren, zodat je de klem vervolgens met een inbusleutel kunt losdraaien.

Sluit het water af en test of het ook daadwerkelijk afgesloten is, zowel warm als koud. Bij stadverwarming kan het warme water namelijk via een andere weg de woning in komen.

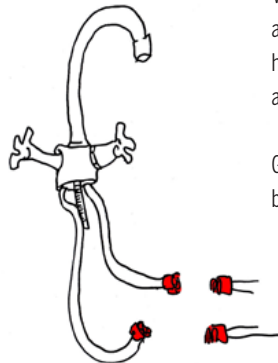
Er bestaan oneindig veel koppelingen: knelkoppelingen, soldeerkoppelingen en koppelingen met schroefdraad, en dan ook nog eens met verschillende binnen- en buitenmaten en maatsystemen. Tenzij je een professioneel loodgieter bent, is het ondoenlijk over alle verschillende varianten te beschikken. Maak foto's, neem maten op en neem zoveel mogelijk van wat je wilt aansluiten mee de bouwmarkt in. Vaak hebben ze daar plaatjes met daarop verschillende koppelstukken gemonteerd, waarop je kunt testen welke maat je nodig hebt.

Voor douchekranen geldt dat er verschillende hart-op-hartmaten zijn voor koud- en warmwaterleiding. Zeker oude douchekranen willen nog wel eens te smal zijn. Er bestaan s-koppelingen waarmee je het maatverschil enigszins kunt opvangen. Gebruik watertape voor het afdichten.

WAAR VERKRIJGBAAR

Bouwmarkt

Vermijd dat de flexibele aanvoerslangen bij het aansluiten te veel te torderen. Soms helpt het ze voor het aansluiten enkele malen tegengesteld te draaien, alvorens ze aan te draaien.

Gebruik bij het aandraaien met een tang van zichtbare delen een doek om de kraan niet te beschadigen.

TRAPLEUNINGEN

EXTRA TRAPLEUNING BINNEN

WANNEER

Soms hebben mensen houvast nodig bij trappen of treden, of is een deugdelijke (tweede) trapleuning een voorwaarde om naar huis te mogen na revalidatie.

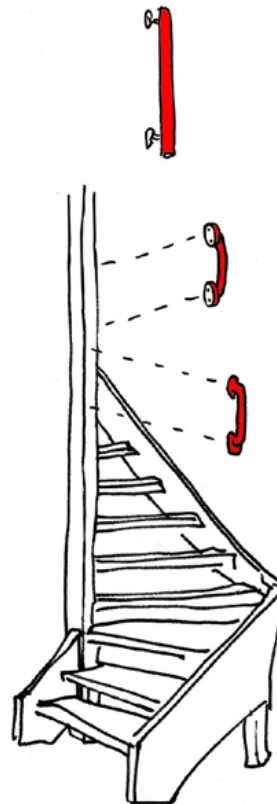

PLAATSEN

- › Bepaal de positie van de onderste leuningdrager, houd als standaard 1 meter boven het midden van de treden aan, of – indien aanwezig – de hoogte van de andere leuning, en zet de buitenste dragers tijdelijk vast met een schroef en plug in de muur.
- › Bevestig de leuning op de dragers en teken alle boorgaten op de muur af (met maximaal 80 cm tussenruimte).
- › Schroef de buitenste leuningdragers weer los en boor alle gaten.
- › Zet de buitenste leuningdragers weer vast met een schroef en plaats vervolgens alle leuningdragers.
- › Controleer of de leuning goed vast zit (door er een flinke ruk aan te geven).

MATERIAAL

- › Leuning.
- › Leuningdragers (minimaal 1 leuningdrager per 80 cm).
- › Eindkappen indien gewenst.
- › Er bestaan ook koppelstukken voor trappen met boven- en/of onderkant.

GEDRAAIDE TRAP : EXTRA HANDGREPEN

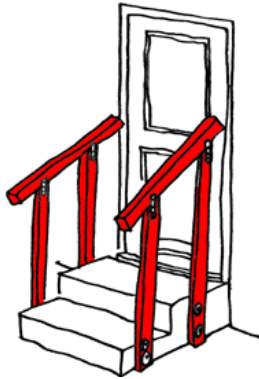
Bij gedraaide trappen met een centrale (vierkante) staander of muur is het mogelijk korte leuningdelen of handgrepen verticaal te plaatsen.

(EXTRA) TRAPLEUNING BUITEN

WANNEER

Dit kan een oplossing zijn wanneer iemand moeilijk zijn huis in en uit kan vanwege een paar treden bij de voor- of achterdeur, maar niet van een rollator afhankelijk is.

MATERIAAL

- › Tuinpalen 68 x 68 mm.
- › Koppelstukken ijzer.
- › Impregneer en kwast.
- › Carosserieringen.
- › Schroeven en pluggen.

BUITENLEUNING VAN TUINPALEN

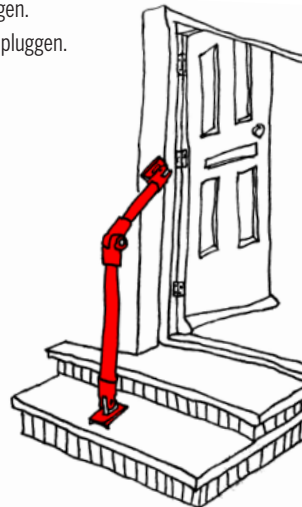
PLAATSEN

- › Bepaal de lengte van staanders en leuning (hoogte leuning ongeveer 1 meter boven het midden van de trapdelen), plaats de staanders.
- › Bepaal de hellingshoek van de leuning (gelijk laten lopen met trap). Teken af op staanders, door de leuning met lijmtangen of een hulpschroef vast te zetten.
- › Smeer gezaagde kanten in met impregneer.
- › Bevestig de koppelplaten en de leuning.

BUITENLEUNING VAN STEIGERBUIS

PLAATSEN

- › Bepaal de lengte van staanders en leuning (hoogte leuning ongeveer 1 meter boven het midden van de trapdelen, hellingshoek leuning gelijk laten lopen met hellingshoek trap).
- › Zaag of slijp de buizen op lengte (dit is een lastige klus).
- › Bevestig het koppelstuk. Hiervoor heb je eigenlijk een klein stuk steigerbuis van 42 mm nodig, maar een stukje van een hardhouten trapleuning 42 mm voldoet ook prima; vastdraaien met behulp van inbussleutel M9.
- › Bepaal de plaatsing van scharniervoeten. Let daarbij op de hellingshoek van de leuning.

MATERIAAL

- › Steigerbuis.
- › 2x scharniervoet.
- › 2x huls vrouwelijk.
- › 1x hoek verstelbaar.
- › 2x bout en moer M10.
- › Bevestigingsmaterialen.

OP- & AFSTAPJES

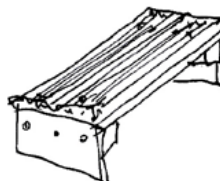
WANNEER

Een opstapje is alleen een oplossing wanneer iemand wél zelfstandig of met een kruk kan lopen, dus niet in geval van een rollator of rolstoel. Zorg voor voldoende brede treden en gelijkmatige tussenafstanden.

TRAPJE VAN TUINHOUT

- › 6x tuinpaal, geïmpregneerd 68 x 68 x 1.200 mm.
- › 2x vlonderplank, geïmpregneerd ca. 140 x 25 x 900 mm.
- › 2x verbindingsplaat 100 mm.
- › 10x houtdraadbout M8 x 100.
- › 16x houtdraadbout M5 x 50.
- › Impregneer en kwast (voor gezaagde kanten).

OPSTAPJE VAN HOUT OF KUNSTSTOF VLONDERDELEN

- › 1x tuinpaal, geïmpregneerd 68 x 68 x 1.200 mm.
- › 2x vlonderplank, ca. 140 x 25 x 900 mm.
- › 14x houtdraadbout M5 x 60.

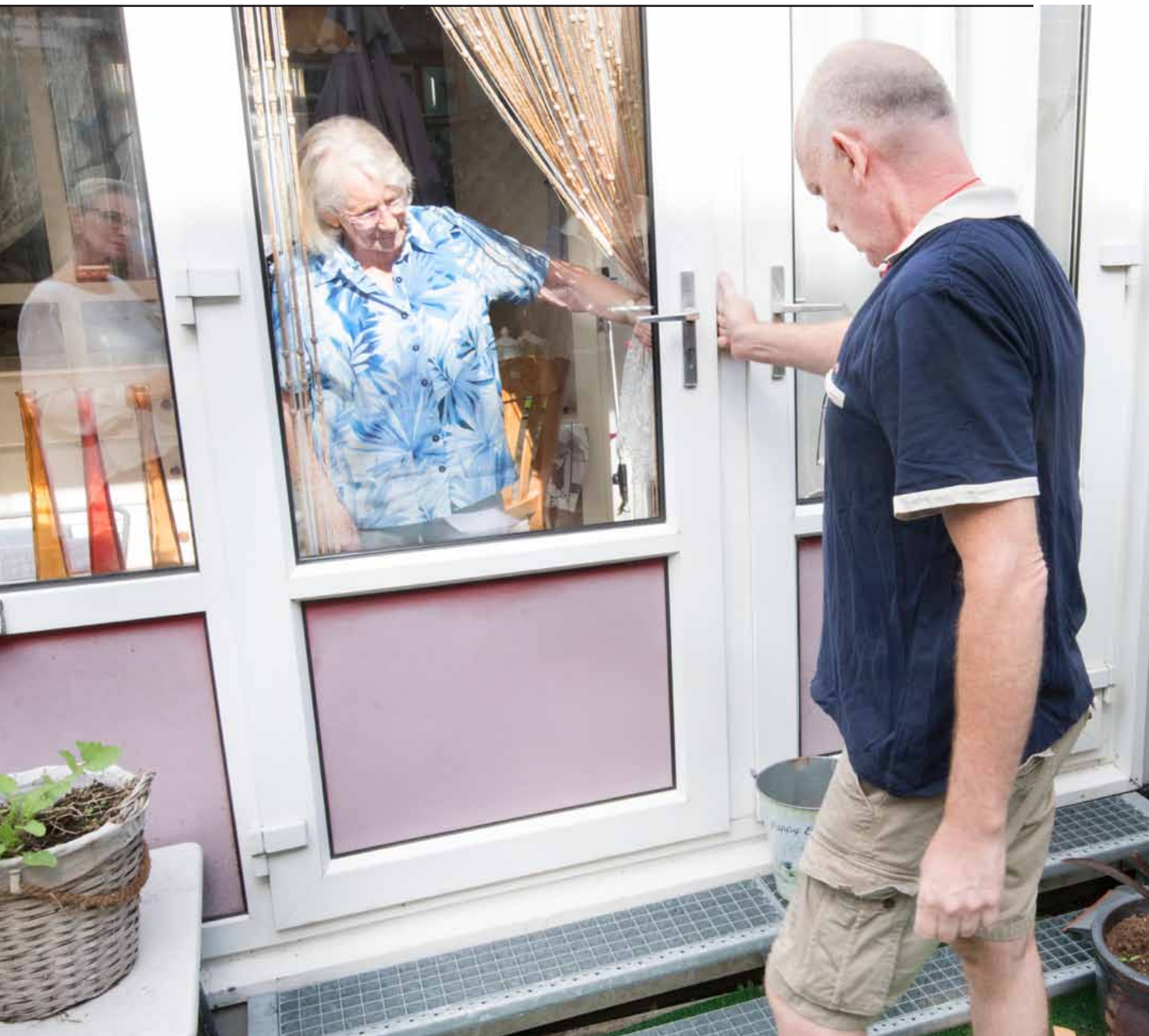

Soms is een beugel handig voor extra houvast. Wanneer een deurpost smal is, kan een handgreep een oplossing zijn. Vanaf twee treden of meer zijn leuningen nodig, in sommige gevallen al bij één trede.

OPSTAPJE VAN STEEN

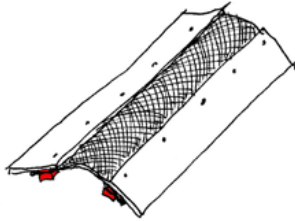
Van standaard betontegels (300 x 300 x 40 mm), verkrijgbaar in de bouwmarkt, kun je een trapje stapelen (lijm de tegels zo nodig met Polymax).

DREMPELHULPEN & OPRITJES

WANNEER

Als mensen een rollator, rolstoel of scootmobiel nodig hebben om zich voort te bewegen en een drempel op/afstap te hoog is. In de handel zijn allerlei drempelhulpen verkrijgbaar, maar deze zijn vrij prijzig. Er bestaan veel alternatieven en met een beetje creativiteit kom je een heel eind.

TWEE LAMINAATPLANKEN MET EEN FLEXIBEL TUSSENSTUK

WANNEER

Binnen, bij een klein hoogteverschil, in tijdelijke situaties. Dit is bijvoorbeeld een oplossing bij een hoge drempel naar de badkamer, indien een vaste drempelhelp niet mogelijk is (omdat de deur anders niet dicht kan).

HOE

Je kunt een flexibel tussenstuk maken van bijvoorbeeld kunststof loodslabben. Bevestig dit aan de onderzijde van het laminaat, met balkjes van de juiste dikte (afhankelijk van de hoogte van de drempel).

DREMPELS VERWIJDEREN

WANNEER

Soms is het eenvoudiger een drempel te verwijderen. Dit kan alleen als de drempel geen constructief onderdeel uitmaakt van het kozijn en geen wateropstand is (water tegen moet houden uit bijvoorbeeld de badkamer).

HOE

Opvullen van de oneffenheid die ontstaat kan soms met restjes vloerbedekking of laminaat. Anders is hardboard vaak ook een oplossing. Lijm mogelijk opstaande randen met Polymax – om struikelen te voorkomen – of schroef ze vast met vloerbedekkingstrips. In huurwoningen is vaak toestemming van de eigenaar nodig.

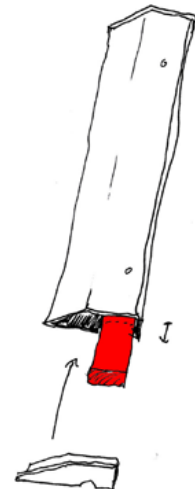
ALUMINIUM AFRIJLAT

WANNEER

Binnen/buiten, bij kleine hoogteverschillen tussen circa 2 en 2,5 cm hoog.

HOE

Afrijlatten zijn verkrijgbaar bij de bouwmarkt (eigenlijk bedoeld voor het gladstrijken van wanden en vloeren). Ze zijn er in verschillende lengtes en met een ijzerzaag eenvoudig op lengte te zagen. Afrijlatten worden steviger en zijn makkelijk te bevestigen wanneer ze zijn voorzien van extra latje van 18 mm (via de zijkant erin te schuiven).

ZELFBOUW-OPRIT IN HOUT

WANNEER

Binnen/buiten, bij een hoogteverschil van 7 cm of meer.

HOE

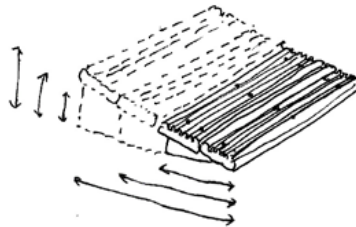
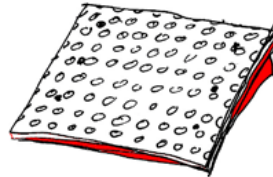
Je kunt zelf iets op maat maken van bijvoorbeeld watervast multiplex van minimaal 18 mm dik, met een stut eronder en voorzien van antislip-rubber (of deurmat) gelijmd met Polymax. Voordelen zijn dat hout makkelijk bewerkbaar is, maar ook watervast multiplex is maar beperkt 'buitenbestendig'. Alternatieven hiervoor zijn hardhouten vlonders, vlonders van geïmpregneerd hout of kunststof. Deze materialen zijn sterk en met een decoupeerzaag eenvoudig op maat te zagen en te schroeven.

Houd rekening met de draairichting en aansluiting van deur en onderdorpel (drempel). Bij buitendeuren hangt de lekdorpel soms over de dorpel. De onderdorpel is vaak ook een wateropstand, waardoor het soms toch onvermijdelijk is een klein hoogteverschil over te houden.

Plaats de stutten zoveel mogelijk aan de rand, zodat de hellingbaan of afstap niet kan wippen wanneer iemand op de rand gaat staan.

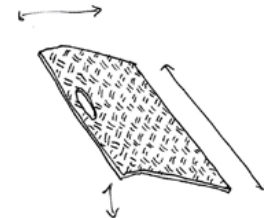
LET OP!

Bij een scootmobiel: houd rekening met de draaicirkel en de vrije bodemhoogte.

OPHOGEN

Soms is het eenvoudiger de aanwezige tegels op te hogen met zand, bijvoorbeeld wanneer de onderdorpel van een schuur of berging te hoog is om met een scootmobiel naar binnen te rijden. Vulzand is niet duur en gewoon verkrijgbaar bij de bouwmarkt; de klus kan wel fysiek zwaar zijn. En vraag eerst toestemming aan de eigenaar van de grond.

TRAAANPLAAT

WANNEER

Buiten, bij hoogteverschillen van 3 tot hooguit 15 cm, bij voor- of achterdeur

HOE

Gebruik 2,5 mm exclusief traan of dikker. In bouwmarkten zijn verschillende standaardmaten verkrijgbaar, maar deze zijn best prijzig en lastig handmatig te bewerken.

HELLINGBANEN

WANNEER:

Een hellingbaan kan helpen wanneer mensen een rollator, rolstoel of scootmobiel nodig hebben om zich buitenshuis voort te bewegen en de op/afstap bij de deur te hoog is. Soms kun je volstaan met een klein oprijtje (zie kluswijzer 'drempelhulpen & oprijtjes'), maar vaak is het hoogteverschil dusdanig dat een hellingbaan nodig is.

Meestal zijn dit soort aanvragen bestemd voor de gemeente/Wmo, dus doe daar eerst navraag. Indien de woning verder ongeschikt is voor zelfstandig blijven wonen of er alternatieven zijn om de straat te bereiken (via de achterdeur bijvoorbeeld), wijzen zij de aanvraag nog wel eens af.

WAAR OP LETTEN?

Maak altijd een kijkafpraak om het probleem te 'zien' en de situatie op te meten. Let op drempelhoogte buiten en binnen, de breedte en de vrije ruimte vóór en achter de deur. Houd bij hellingbanen voor de gevel ook rekening met eventuele obstakels als regenpijpen. Vuistregel hellingspercentage: 10%, ofwel iedere cm hoogteverschil betekent 10 cm horizontaal. Stem vooraf af wat wel en niet mag met de eigenaar van het gebouw of de grond. Indien sprake is van openbare ruimte, kun je als vrijwilligersorganisatie vaak niet veel uitrichten. De gemeente moet dan toestemming geven voor de hellingbaan en als de zij die geeft, regelt de gemeente meestal ook zelf de uitvoering.

GRONDGEBONDEN WONING MET TUIN/ EIGEN GROND

Bij een woning met ruimte bij de voor- of achterdeur zijn diverse oplossingen redelijk goed zelf te maken (watervast multiplex of betonplex, minimaal 18 mm). Houd wel rekening met sterkte, antislip en weersbestendigheid.

BINNENZIJDE

Vaak is aan de binnenkant bij de voordeur ook sprake van een hoogteverschil, dit is meestal op te lossen door een plank met stut van de juiste hoogte en een stroeve deurmat eroverheen. Soms zitten andere binnendeuren in de weg.

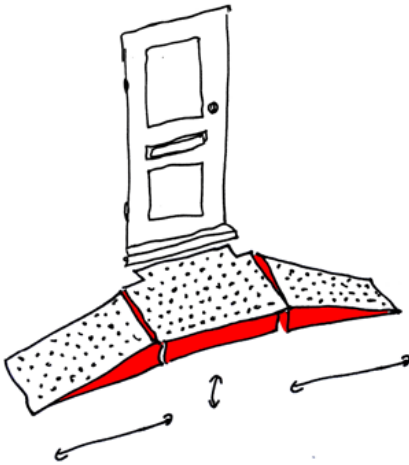

LET OP!

Bij een scootmobiel: houd rekening met de draaicirkel en de vrije bodemhoogte.

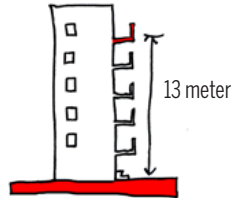
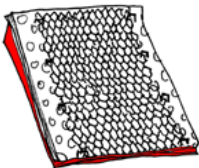
GALERIJFLAT OF PORTIEK-ETAGEWONING

Bij galerijflats is een plateau voor de deur met hellingen aan beide zijden nodig. De achterliggende woningen en brandgangen moeten namelijk wel voor minder mobiele mensen bereikbaar blijven. Houd ook rekening met eventuele hoogteverschillen bij de hal naar de lift.

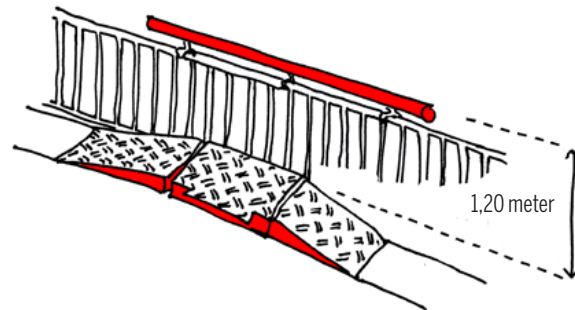
ANTISLIP

Ook anti-slip-hellingbanen van kunststof worden onder natte omstandigheden soms toch glad. Is het de bedoeling dat bewoners er ook overheen lopen, dan kan kippengaas uitkomst bieden.

LET OP!

Wanneer het hoogteverschil tussen galerij/balkonvloer en maaiveld meer dan 13 meter is, moet de borstwering daartussen minimaal 1,20 m hoog zijn. Wordt dit verschil door de hellingbaan minder, dan moet de borstwering op de plek van de hellingbaan worden verhoogd. Hiervoor bestaan opzetstukken.

HERGEBRUIK

Vanwege de omvang en de hoge materiaalkosten (hou rekening met weersbestendigheid, anti-slip-afwerking en sterkte) is het aan te bevelen eerst navraag te doen of er overbodig geworden hellingbanen in de buurt zijn. Juist in grote, wat oudere galerijflats zijn vaak meerdere hellingbanen aanwezig. Sommige zijn ongebruikt of in opslag, waardoor je met wat doorschuiven een vraag soms eenvoudig kan oplossen. Het grote voordeel is dat de hellingbanen dan al op maat zijn (soms zijn woningtypen gespiegeld en zit nog wel een regenpijp in de weg).

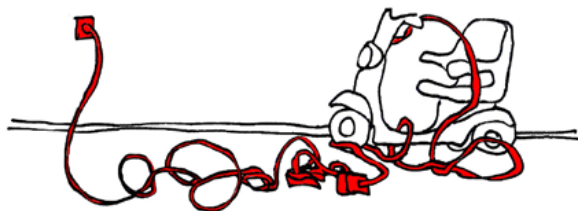
REPAREREN

Opstaande randen van anti-slip-rubber zijn goed te lijmen met Polymax of vergelijkbaar, soms is een geschroefde aluminium trapneus nodig.

STALLEN SCOOTMOBIEL

WANNEER

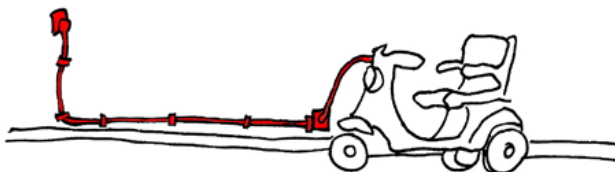
Een scootmobiel is alleen een oplossing indien de bewoner deze ook veilig kan stallen en opladen. Gemeenten stellen dit vaak ook als eis bij het toewijzen van een scootmobiel. Waar moet je bij de stallingsvraag op letten?

NIET

STALLEN BINNENHUIS

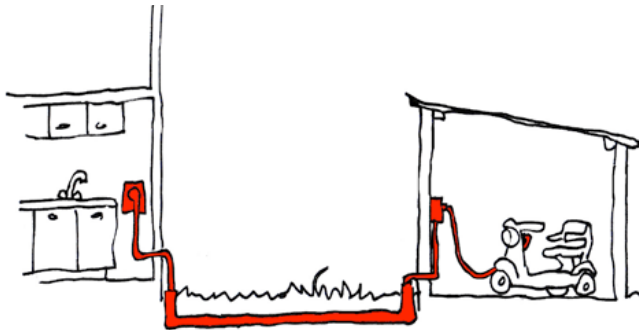
Wanneer geen stopcontact in de buurt is: in huurwoningen is het meestal niet toegestaan zelf stopcontacten aan te leggen. Losliggende verlengsnoeren zijn meestal geen optie (pas op voor losse kabels over de vloer in huizen van oudere mensen), dus schroef de stekkerdoos vast en gebruik kabelklemmen voor het snoer. Een opdek-wandcontactdoos met een leiding in een kabelgoot en een stekker in het dichtstbijzijnde stopcontact kan ook een oplossing zijn.

WEL

STALLEN IN ALGEMENE RUIMTEN/GANGEN/TRAPPENHUIZEN IN PORTIEKETAGEWONING OF GALERIJFLAT

Dit is een lastige puzzel wanneer geen elektra aanwezig is. Meestal wil de eigenaar van het gebouw elektra alleen door een gecertificeerd (hun vaste) elektricien laten aanleggen. Ook kan het privé-verbruik van elektra van een algemene groep een probleem opleveren. Een ander obstakel is dat gestalde scootmobielen (brand)doorgangen kunnen blokkeren.

STALLEN IN BERGING OF SCHUURTJE IN DE TUIN

Een schuurtje of berging is mogelijk een oplossing voor stalling, maar daar is niet altijd een elektra-aansluiting aanwezig om het op te laden. Soms kun je eenvoudig elektra vanuit de woning doortrekken. Gebruik daarvoor altijd grondkabels (YMKV-as kabel met extra sterke isolatie) en grondplaat of slagvaste elektrabuis om doorsteken met bijvoorbeeld een spade te voorkomen.

LET OP!

Bij een scootmobiel: houd rekening met de draaicirkel en de vrije bodemhoogte.

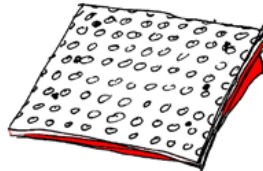
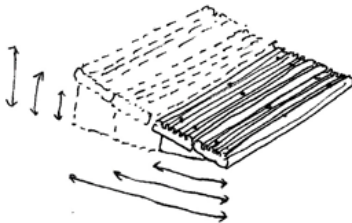

OPRITJES

Zie ook kluswijzer 'drempelhulpen & opritjes'.

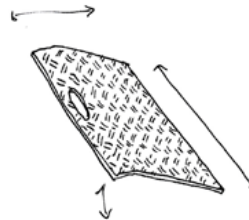
ZELFBOUW-OPRIT VAN HOUT OF KUNSTSTOF

Bij een hoogteverschil van 7 cm of meer, van bijvoorbeeld watervast multiplex van minimaal 18 mm dik en voorzien van antislip-rubber. Alternatieven hiervoor zijn hardhouten vlonderdelen, vlonderdelen van geïmpregneerd hout of kunststof.

TRAANPLAAT

Vooral handig bij wat grotere hoogteverschillen (3 tot hooguit 15 cm).

OPHOGEN

Soms is het eenvoudiger de aanwezige tegels op te hogen met zand. Vulzand is niet duur en gewoon verkrijgbaar bij de bouwmarkt; de klus kan wel fysiek zwaar zijn. En vraag eerst toestemming aan de eigenaar van de grond.

ROLLATOR-APK

WANNEER

Zeker rollators die al een tijdje in gebruik zijn, kunnen mankementen vertonen die onhandig of zelfs gevaarlijk zijn. Een rollatorspreekuur werkt het best in een verzorgingshuis tijdens een activiteit waar ook ouderen uit de buurt bij aanwezig zijn, zoals een wijkbingo of bloemschikken. Vooraf stuur je een kleine aankondigingsposter die de verzorgingshuizen bij de lift kunnen ophangen. Ga daarbij uit van 2 uur en minimaal 2 personen met verstand van fietsen repareren.

GEREEDSCHAP & MATERIAAL

- › inbussleutels
- › steeksleutels
- › waterpomptang
- › combinatietang
- › punttang
- › bahco
- › nijptang
- › hamer
- › ijzerzaagje
- › schroevendraaiers (plat & kruiskop, diverse maten)
- › tafelizeil/kleed
- › ducttape/crêpe tape
- › tie-wraps
- › boutjes/moertjes
- › rijwielolie
- › remkabeltoebehoren, kogellagers

HOOGTE INSTELLEN

NIET GOED

Ouderen hebben soms de neiging hun rollator te laag af te stellen, deze te ver voor zich uit te duwen en er gebogen achteraan te lopen.

OPLOSSEN

Laat de rollatorgebruiker zo rechtop mogelijk staan, met de armen daarbij losjes naar beneden. De juiste hoogte voor de handgrepen is ter hoogte van de pols.

REMKAELS 'BETEUGELN'

NIET GOED

Soms staan remkabels wijd uit en blijven mensen thuis of in de supermarkt ermee haken.

OPLOSSEN

- › Bind de remkabels met een lange veter aan elkaar.
- › Bind de remkabels met 2 tie-wraps tegen het frame.

LET OP!

- › Vermijd scherpe knikken in de remkabel.

ROLLATOR-APK

REMMEN

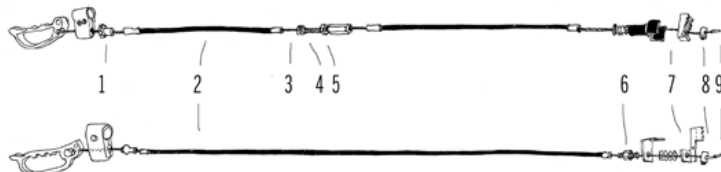
CONTROLLEREN

Knijp remmen in en beweeg de rollator op achterwielen langzaam voor- en achteruit. De remmen werken als de wielen blokkeren, soms glijden gladde wielen op een gladde ondergrond.

Controleer op vergelijkbare wijze ook de parkeerstand, meestal door de remgrepen naar beneden te drukken. De parkeerstand is belangrijk als mensen op hun rollator zitten, bij het opstaan van een stoel of als de rollator meegaat in bijvoorbeeld openbaar vervoer of rolstoelliften.

AFSTELLEN

- › Stel de remmen met de kabelstelbout (meestal te vinden halverwege de remkabel, aan de onderzijde bij de rem en/of aan de bovenzijde bij de handgrepen).
- › Draai eerst de borgmoer los (smallle moer die tegen stelbout is aangedraaid).
- › Draai de kabelspanner verder uit (de ruimte tussen remblokkjes en wielen dient circa 2 mm te zijn).
- › Draai de borgmoer weer aan als de rem juist is ingesteld.

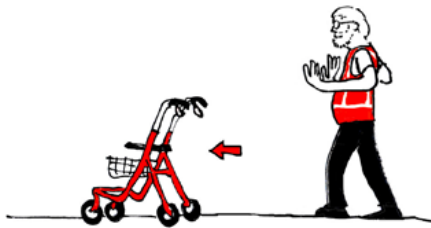
1. kabelstelbout	6. kabelstelbout
2. buitenkabel	7. remhouder/remvoet
3. binnenkabel	8. schroefnippel
4. kabelstelbout	9. anti-rafelnippel
5. borgmoer	

Wanneer de kabelstelbout al op maximale afstand staat en de remmen nog steeds niet goed werken, schuif dan de schroefnippel aan het eind van de kabel op. Draai wel eerst de kabelstelbout in.

REMKABEL VERVANGEN

- › Draai de kabelstelbout losser.
- › Demonteer het wiel waar de rem op aangrijpt.
- › Draai de schroefnippel los en demonteer het desbetreffende handvat (let goed op hoe deze in elkaar steekt).
- › Trek de binnenkabel door de buitenkabel eruit, hou daarbij de verschillende onderdelen op volgorde.
- › Controleer of de buitenkabels nog in goede staat zijn en vervang deze zo nodig.
- › 'Rijg' de verschillende onderdelen in de juiste volgorde aan de binnenkabel, beginnend bij het handvat.
- › Bevestig de eindbout.
- › Plaats het wiel terug.
- › Stel de remmen af met de kabelspanner.
- › De anti-rafelnippel voorkomt dat de kabel ontrafelt en in iemands scheen gaat prikken.

1

2

Mensen klagen soms over voorwielen die zwabberen of dwars gaan staan (zeker op hobbelige straten). Hier kun je helaas weinig aan doen, dit probleem wordt veroorzaakt doordat de zwenkwielen aan de voorzijde zijn geplaatst om een kleine draaicirkel mogelijk te maken.

WIELEN

CONTROLLEREN

Geef de rollator een zetje en kijk of deze mooi recht vooruit rolt (1). Test de zwenkassen door liggende 'achtjes' voor je uit te maken (2) en kijk of de voorwielen mooi volgen en geen afwijking hebben. Afwijkingen worden meestal veroorzaakt door vuil rond de assen of kapotte kogellagers.

VUIL

Demonteer desbetreffende wielen en pluk eventuele haren, stof, enzovoorts weg. Smeer de lagers met rijwielolie of vergelijkbaar.

KAPOTTE KOGELLAGER

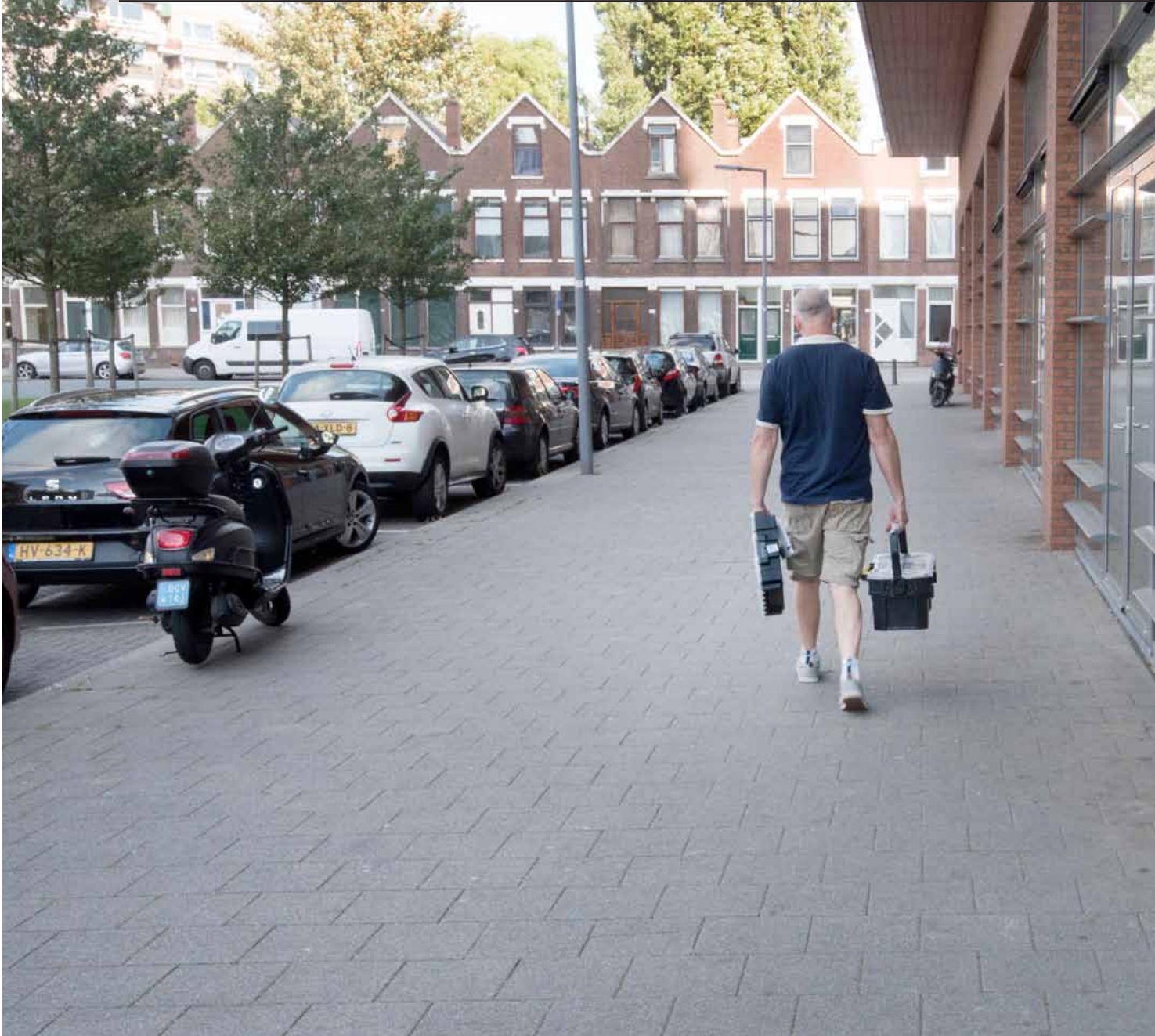
Heeft een wiel te veel speling ten opzichte van de as waar hij omheen draait, dan is vermoedelijk de kogellager kapot. Let op: nieuwe kogellagers zijn lang niet overal verkrijgbaar. Demonteer het wiel alleen als je weet dat je weer een nieuwe lager kunt terugplaatsen.

OPKLAPMECHANISME EN VERGRENDING

Het opklapmechanisme is belangrijk wanneer de rollator met de auto of vervoer op maat mee moet. Vergrendeling is weer belangrijk om te voorkomen dat de rollator ongewenst inklapt als hij bijvoorbeeld gekanteld wordt om een stoepje op te gaan. Dit werkt bij iedere rollator anders en eventuele reparaties dus ook. Soms zie je onder het zitje een sticker met uitleg over de werking.

WAAR VERKRIJGBAAR

Onderdelen die je ook voor fietsen gebruikt, zijn verkrijgbaar bij de fietsenhandel of bouwmarkt. Specifieke rollatoronderdelen kun je ook online bestellen. Er zijn veel verschillende varianten, let dus op het merk en het model.

EEN NIET- OPLOSSING DIE WE TOCH WILLEN DELEN

Even een anekdote tussendoor die ons er weer fijntjes aan herinnerde dat we altijd kritisch op de vraag moeten blijven:

'Het Zal Werken!' krijgt een vraag over het stallen van een scooter. Voor mevrouw is de scooter het middel om overal te komen, want ze is zeer slecht ter been. Het probleem gaat over het stallen van de scooter. Ze kan de zware scooter maar met moeite kwijt in haar kleine berging. Daardoor blijven de deuren altijd een beetje open staan – daar heeft ze een hangslot omheen – en zijn de achtergelegen bergingen moeilijker bereikbaar. En dat levert gedoe op met de burens.

Als oplossing maken wij een soort lage, houten goot op wielletjes, die aan één kant om een vast punt aan de muur scharniert. De achterliggende gedachte is dat zij de scooter hier makkelijk op kan rollen, vervolgens het geheel zijwaarts de berging kan indraaien, en de deuren weer sluiten. En via de omgekeerde weg kan ze de scooter weer uit de berging halen.

Alleen, wat gebeurt er? In de week dat wij de goot willen plaatsen, heeft mevrouw een afspraak in het ziekenhuis. Daar hoort zij dat het niet verantwoord is op de scooter te rijden en dat een scootmobiel voor haar veel veiliger is. Daar sta je dan met je goot. Voor ons een les om vooral kritisch naar een aanvraag te blijven kijken en niet alles zonder meer op te willen lossen. Hoe verleidelijk dat soms ook is.

ANDERE OPLOSSINGEN

TOT SLOT: TER INSPIRATIE EEN AANTAL OPLOSSINGEN VOOR SITUATIES DIE NIET STANDAARD ZIJN.

ZACHTE, WATERKERENDE DREMPEL

GEREEDSCHAP & MATERIAAL

Accuboor, (hamerboor bij betonnen vloer), kitspuit, ijzerzaagje, mes, liniaal, buisisolatie voor verwarming, EPDM-folie, 2 vloerbedekkingstrips, rubber deurstop, schroeven en pluggen.

STAPPEN

In een aangepaste woning (gelijkvloers, brede deuropeningen en in principe geen drempels) bevindt zich tussen badkamer en gang een wateropstand. Deze wateropstand is ook echt nodig: al verscheidene keren is bij hoge waterstanden water door het afvoerputje in de badkamer omhooggekomen. Maar door de hoogte ervan (slechts 25 mm) is de bewoner al meer dan een jaar niet meer in de badkamer geweest en wast zij zich in de keuken. We maken een zachte, waterdichte drempel van schuimrubber, afgedekt met tuinvijverfolie, en monteren dit tussen twee metalen vloerbedekkingstrips, met een halve deurstop aan beide zijden. Mocht de boel onverhoopt een keer overstromen, dan is er toch een drempel om het water tegen te houden. Maar als je er overheen rolt, merk je er nauwelijks iets van.

TRAPLEUNING BIJ AFSTAPJE

GEREEDSCHAP & MATERIAAL

Accuboor, decoupeerzaag, rolmaat, winkelhaak, dorpel beukenhout, houten balkjes 27x27 mm, hoekijzers, houtschroeven, houtdraadbouten, impregneer en kwast.

Er komt een aanvraag binnen voor een leuning bij een afstapje bij de achterdeur, maar er zijn weinig mogelijkheden om een leuning te bevestigen. In kunststof kozijnen kun je beter maar niet boren, dit is slecht qua isolatie en eenmaal geboorde gaatjes zijn maar weer moeilijk weg te werken. En de treden bestaan uit metalen roosters. Op twee plekken steken wij vier balkjes van 27 x 27 mm door de roosters en schroeven ze aan elkaar tot 2 staanders. Deze dragen af op de ondergrond en zijn onderling verbonden. Aan de bovenzijde door een leuning met hoekijzers (in dit geval eigenlijk een deel van een stofdorpel, ofwel drempel) en aan de onderzijde door een dwarsbalkje.

BALKONVLONDERS

GEREEDSCHAP & MATERIAAL

Accuboer, decoupeerzaag, winkelhaak, stanleymes, 8 tuinpalen geïmpregneerd, 68 x 68 x 2.400 mm, 16 tuinvlonders geïmpregneerd, 500 x 500 mm, 4 rubber terrastegels, RVS schroeven.

Soms ligt een balkon veel lager dan de aangrenzende kamer. Wanneer mensen afhankelijk zijn van een rollator of rolstoel om te kunnen voortbewegen, is zo'n hoogteverschil al een obstakel om naar buiten te gaan. Vaak is er te weinig ruimte voor een opritje voor de deur, want deze wordt dan te steil en/of eindigt tegen de balustrade. En een plateau met een opritje naar de zijkant neemt meestal teveel van de bruikbare ruimte in beslag. In deze situatie is het balkon bekleed met kunstgras. Met tuinpalen en vlonders onder het kunstgras kan het balkon vrij eenvoudig op de juiste hoogte gebracht worden.

LOS-VAST OPRITJE

GEREEDSCHAP & MATERIAAL

Accuboer, metaalboor, spijkerband of verbindingzijzers, Polymax en kitspuit, 2 tangen met platte bek (om ijzer te buigen), boutjes en moertjes.

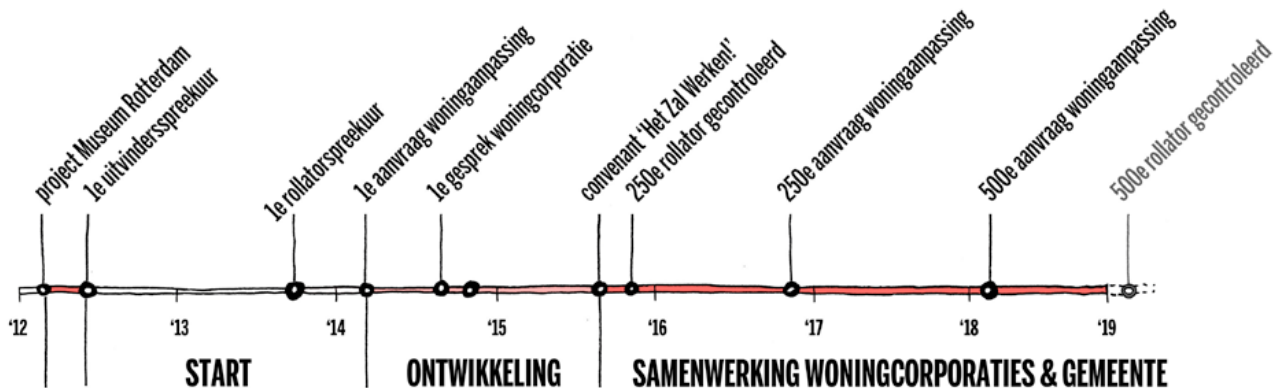
Een aanvrager verzoekt ons een oplossing te bedenken voor een hoge drempel van een stalling van verschillende scootmobielen in een wooncomplex in het centrum van Rotterdam.

In Rotterdam is het zo dat individuele bewoners geen Wmo-aanvraag kunnen indienen voor algemene ruimtes. Een vaste hellingbaan of het ophogen van de stoep is dus geen optie. Maar telkens een los opritje neerleggen en weghalen, is voor iemand die met een rollator loopt ook niet echt een oplossing. We maken een los-vast opritje: een traanplaat die met twee beugels en een latje om de drempel klemt, en die indien nodig makkelijk kan worden opgetild. En wanneer de deur dicht zit, kan de boel niet zomaar worden meegenomen.

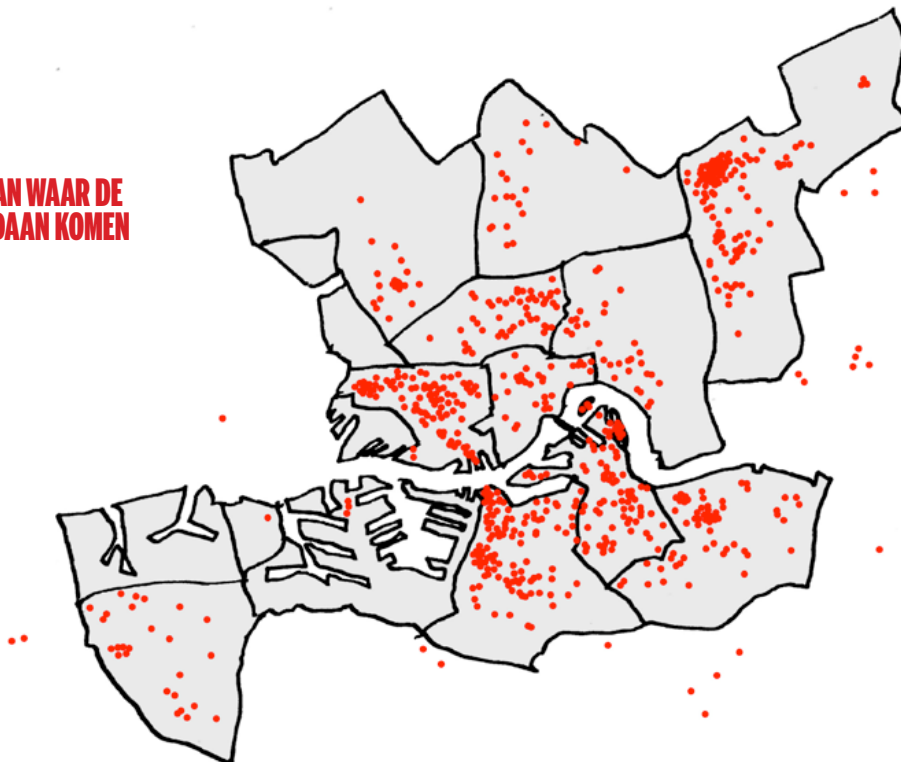

**HET
ZAL
WERKEN
IN
AANTALLEN**

DE ONTWIKKELING VAN 'HET ZAL WERKEN!' DOOR DE TIJD HEEN

EEN OVERZICHT VAN WAAR DE AANVRAGEN VANDAAN KOMEN

734

AANVRAGEN VOOR WONINGAANPASSINGEN

	2016	2017	2018
aantal aanvragen ¹	165	211	236
totale kosten	€ 3.610	€ 4.787	€ 3.891
totale inkomsten	€ 2.796	€ 4.467	€ 3.116
aandeel G.A.G. fonds	€ 1.149	€ 1.212	€ 1.481
extra bijdrage van bewoners	€ 408	€ 892	€ 602
gemiddelde materiaalkosten	€ 30	€ 33	€ 25

497

ROLLATORS GECONTROLEERD

SINDS 2014	
rollatorspreekuren	40
gecontroleerd	497
gerepareerd ²	376

20

NIEUWE OPLOSSINGEN

N.B.

1. Ook voor 2016 zijn woningaanpassingen verricht. Gemiddeld betreft een aanvraag anderhalve woningaanpassing. We ontvingen 269 aanvragen voor wandbeugels en hebben 617 beugels geplaatst (een gemiddelde van € 2,39 per wandbeugelanvraag).
2. De totale materiaalkosten van rollatorreparaties zijn niet bijgehouden, maar zeker niet hoger dan € 376,- (ofwel minder dan € 1,- per gerepareerde rollator)

SOORT KLUSSEN

wandbeugels
oprijtes, opstapjes, drempels
aanpassingen toilet
overige aanpassingen binnen
aanpassingen badkamer
overige aanpassingen buiten

VIA WIE

zorg: ergo, verpleegkundige
zelf of via eerdere klus
woningcorporaties
gemeente: Wmo, wijkteam
anders

HOE OPGELOST

'Het Zal Werken!'
zelf, eigen netwerk
Wmo
woningcorporaties
anders
vraag vervallen

INZET

(GESCHAT BIJ 250 KLUSSEN PER JAAR)

organisatie/coördinatie	ca. 4u/wk
gemiddeld	ca. 10 vrijwilligers
uitvoeren klussen*	ca. 15u/wk
uitvoeren klussen	ca. 850u per jaar

* vrijwilligers klussen soms gezamenlijk,
wat voor de uitvoering echter vaak niet noodzakelijk is.

KOSTEN

ONTWIKKELING

opstart en ontwikkeling ('12-'15)	€ 7.250,-
kwartiermaken ('15-'18)	€ 17.625,-

UITVOERING

coördinatie ('16-'18)	€ 27.000,-
materiaalkosten	€ 16.952,-
productiekosten	€ 4.468,-
communicatiekosten	€ 2.285,-

TOTAAL € 75.580,-

INKOMSTEN

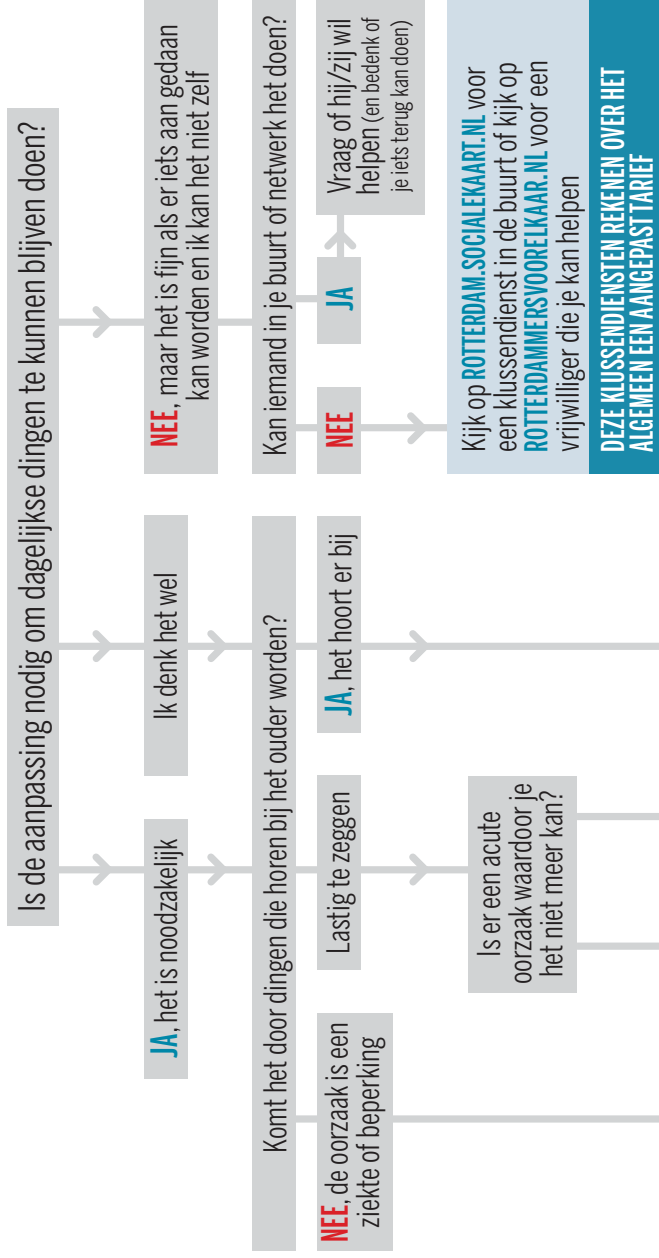
fondsen	€ 17.625,-
woningcorporaties ('16-'18)	€ 45.127,-
gemeente Rotterdam ('17 en '18)	€ 13.095,-
bijdragen bewoners ('16-'18)	€ 8.744,-

TOTAAL € 84.32,-

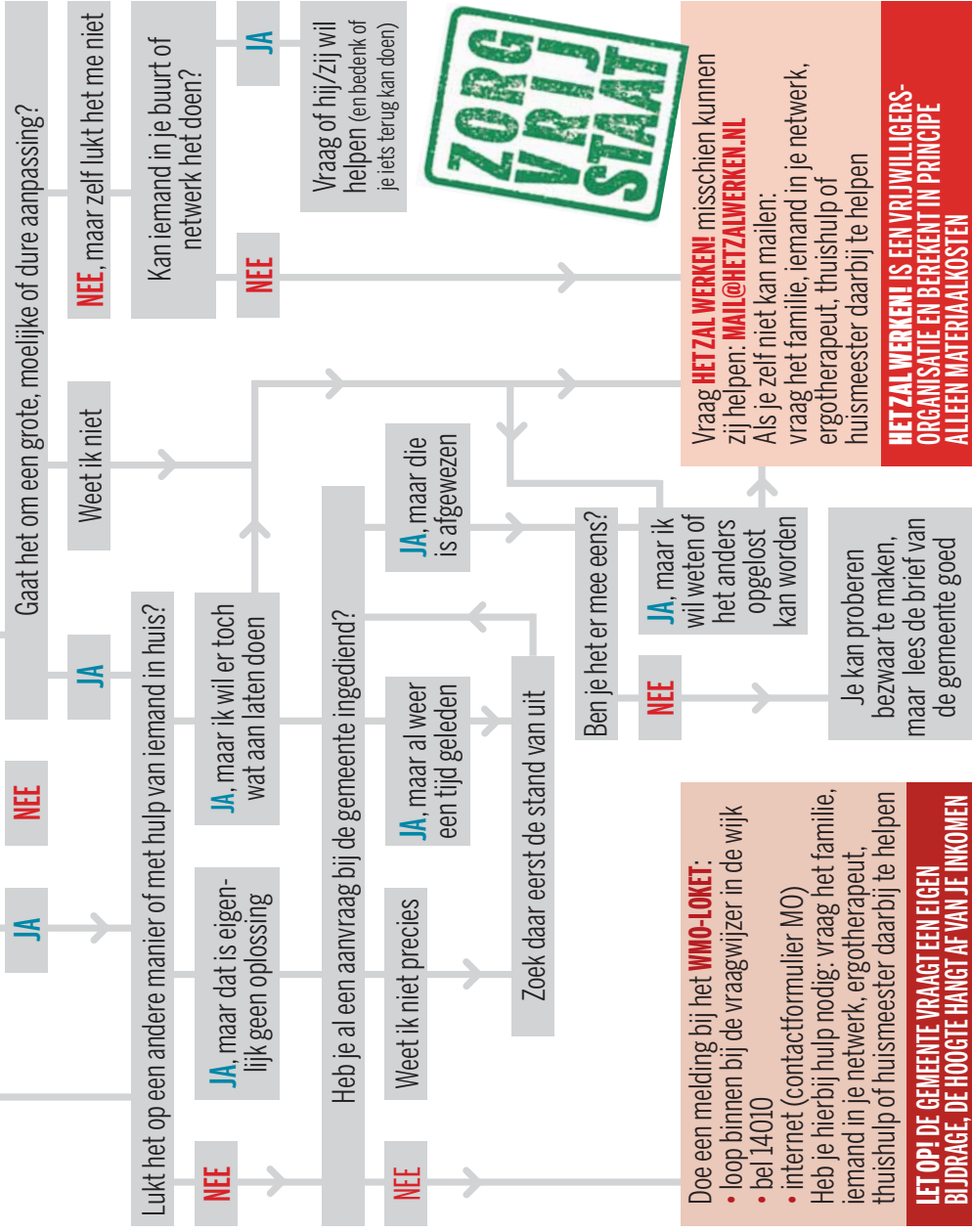
extra bijdragen bewoners € 1.903,-

HET ZAL WERKEN!

Ik kan iets niet meer in of om het huis

'HET ZAL WERKEN!'

www.hetzalwerken.nl
mail@hetzalwerken.nl

TEKST & TEKENINGEN

Dennis Lohuis

VORMGEVING

Mirjam Ippel, IppelWerk

DRUKKER

Tripiti

REDACTIE

Yvette van Dael, Tekst & Uitleg

EINDREDACTIE

Dennis Lohuis

FOTOGRAFIE

Paulvanderblom fotografie

MET DANK AAN

Helmuth, Fred, Frans, Yvette, Milja, Alexander, Marcel, Paul, Joke, Enrique, Frederik, Karin, Emile, Marc, Pascal, Salomé, Ineke, Pieter, Karen, Leo, Pascal en Willem.

De opstart is van 'Het Zal Werken!' is mede mogelijk gemaakt door Museum Rotterdam, YD+I, Sluyterman-Van Loo en het RCOAK.

'Het Zal Werken!' is een project van stichting Zorgvrijstaat. Zorgvrijstaat wordt ondersteund door stichting DOEN, VSB fonds, Oranjefonds, st. Laurensfonds en stichting ter Bevordering van Volkskracht.

UITVINDERSBRIGADE 'HET ZAL WERKEN!' IS AL EEN AANTAL JAREN ACTIEF IN ROTTERDAM. VRIJWILLIGERS VAN ONZE KLUSSENDIENST HEBBEN IN DIE PERIODE MEER DAN 700 VRAGEN VOOR KLEINE WONINGAANPASSINGEN BEHANDELD, OM OUDEREN OF MENSEN MET EEN (LICHAMELIJKE) BEPERKING TE HELPEN IN HUN ZELFREDZAAMHEID.

WE HEBBEN DE AFGLOPEN JAREN OOK EEN SCHAT AAN ERVARINGEN OPGEDAAN. NIET ALLEEN MET HET UITVOEREN VAN DE KLUSSEN ZELF, WANT HOE EN WAAR PLAATS JE NOU EEN WANDBEUGEL VOOR IEMAND DIE MOEITE HEEFT MET OPSTAAN VAN HET TOILET? MAAR VOORAL OOK MET HET OPZETTEN VAN EEN KLUSSENDIENST. HOE PAK JE DAT AAN, HOE ZET JE DE FINANCIERING OP? ONZE ERVARINGEN WILLEN WE GRAAG DELEN. MISSCHIEN INSPIREERT ONS VERHAAL ANDERE MENSEN OM ZELF INITIATIEF TE NEMEN.